

II

SPRAWOZDANIE

DYREKCJI

PAŃSTWOWEGO GIMNAZJUM
KOEDUKACYJNEGO

W KĘPNIE

ZA LATA SZKOLNE 1929/30, 1930/31

KĘPNO 1931

NAKŁADEM PAŃSTW. GIMNAZJUM KOEDUKACYJNEGO W KĘPNIE
CZCIONKAMI DRUKARNI SPÓŁKOWEJ W KĘPNIE

II

SPRAWOZDANIE

DYREKCJI

PAŃSTWOWEGO GIMNAZJUM

KOEDUKACYJNEGO

W KĘPNIE

ZA LATA SZKOLNE 1929/30, 1930/31

KĘPNO 1931

NAKŁADEM PAŃSTW. GIMNAZJUM KOEDUKACYJNEGO W KĘPNIE
CZCIONKAMI DRUKARNI SPÓŁKOWEJ W KĘPNIE

ms. in. 5 pr. 59

Próba spolszczenia homerowych wyrazów okrętowych i morskich.

Wstęp.

Przywiązanie do morza, zacieśnione odbytą w ubiegłym roku po wodach greckich podróżą, nakłoniło mnie do zaznajomienia się z zagadnieniami żeglugi morskiej. Trudności zaś, następujące się przy tłumaczeniu okrętowych i morskich wyrazów w pieśniach Homera, były dla mnie bodźcem do napisania niniejszej rozprawki, która ma przyczynić się do usunięcia bałamutnych nieraz tłumaczeń wyrazów z dziedziny okrętowej i morskiej, w które opływają przekłady i słowniki nasze. Ta niepomyślna okoliczność zmusza nieraz do pomijania wzgl. powierzchownego traktowania spraw dotyczących żeglugi i morza. Fakt jednak posiadania wybrzeża morskiego i floty, chociaż narazie skromnej, nakłada obowiązek zaznajomienia się także z tą dziedziną. Dużo sposobności do tego daje niewątpliwie lektura Odysei, która zdolna jest nauczyć naszą młodzież gimnazjalną kochać morze, doceniać korzyści, płynące z jego posiadania oraz odwieść z drogi dawnego błędu historycznego; zaniedbania wybrzeża i wszystkich przejawów pracy na morzu.

W pierwszej części zajęłem się przeważnie wyrazami okrętowymi, następną poświęcę terminologii morskiej, zwłaszcza zaś epitetom morskim Homera. Niestety, mogłem posługiwać się tylko takimi źródłami, na które pozwoliła mi solitudo provincialis. Stąd przeczuwam, że zakradły się wbrew mej woli pewnie niedociągnięcia, których nie można było uniknąć w niesprzyjających pracy naukowej okolicznościach.

Autor.

Bibliografia.

- K. Stadtmüller i inż. K. Stadtmüller, Niemiecko-polski słownik techniczny, Lwów.
E. Buchholz, Die Homerischen Realien, Leipzig 1881.
O. Henke, Die Gedichte Homers, Leipzig u. Berlin 1901.
B. Ślaski, Słownik rybacko-żeglarski i szkutniczy, Poznań 1930.
B. Ślaski, Polski słownik marynarski, Poznań 1926.
M. Żaruski, Współczesna żegluga morska, Arct 1920.
M. Żaruski, Na morzach dalekich, Arct 1925.
St. Żeromski; Miedzymorze.
Alain Gerbault, Sam przez Atlanty, tłum. St. Podhorska – Okolów.
Homer, Odysseja w przekładzie L. Siemińskiego, Bibl. Nar.
Homer, Iliada w przekładzie Fr. ks. Dmochowskiego, Bibl. Nar.
Homer, Odysseja w przekładzie A. Bronikowskiego, Ostrów 1867.
Dr. Łazarewicz, Słownik do Homera Odyssei i Iliady, Poznań 1865.
C. Fr. Ameis u. C. Hentze, Homers Ilias, Leipzig u. Berlin 1913.
C. Fr. Ancis, Homers Odyssee, Leipzig 1884.
C. C. Mrongovius, Dokładny niemiecko-polski słownik, Królewiec 1837.
E. Rykaczewski, Słownik języka polskiego, Berlin 1873.
H. Menge, Griechisch-deutsches Schulwörterbuch, Berlin 1903.
Węclewski, Słownik Grecko-polski, Warszawa 1905.
Lübker, Reallexikon des classischen Altertum.
Brückner A. Słownik Etymologiczny Języka Polsk., Kraków 1927.
-

Część I.

ἀείρειν ἐκ νηὸς wysadzać z okrętu.

ἀείρειν ἱστὸν p. ἱστός.

ἀείρειν ἱστία p. καθαρῆν ἱστ.

ἀκρα κόρυμβα ozdoby wierzchołka dziobnicy.

ἀκτή, λάχεια wybrzeże płaskie, strąd; τηχεῖα wybrzeże strome, spadziste; ἀκταὶ προβλήτες rafy przybrzeżne. — πρώτη najbliższe wybrzeże.

ἄλς morze w przeciwieństwie do lądu. Okręty ściąga się z brzegu na morze εἰς ἅλα, ἅλαδε.

ἀμπαράχτος bardzo wysoki. Tę przydawkę zdobniczą masztu należy uważać za przesadę poetycką, ponieważ (Od. 9,321) przyrównuje Homer drzewo oliwne, które osiąga tylko wysokość 16–20 stóp a z którego cyklop zamierza wystrugać maczugę, do masztu okrętu o dwudziestu wiosłach, pod względem grubości oraz długości.

ἀμφιπέσσει p. στείρη.

ἀνάπτειν p. προμνήσια.

ἀνερόειν p. ἱστία.

ἄντιος stek, brudna woda na spodzie statku; spód okrętu.

ἀπείρων πόντος bezkresne morze.

ἀποκόπτειν p. προμνήσια.

ἀποθεύειν p. ἔρατμόν.

ἄπτω p. ἄπλια.

ἄρμονία rygle [rys. I, jj.)

ἄρτωνω p. ἔρατμόν.

ἀτρόγητος (por. turgeo, turgidus) πόντος, morze stale falujące, niespokojne, burzliwe.

ἀφίχημι p. ἱστός.

ἄφλαστον (t. aplustre) ozdoba, którą kończyła się tylnica.

ἀγθῆς ładuga, wszelki ładunek statkowy.

βάλλειν p. εὐναί lub νηΐς.

βουῆς εὐστρεπτος p. ἐπίτινος.

γαλήνη gładka, cicha morska toń.

γάμος sworzeń.

δεσμάτινος p. τροπός.

δήσασθαι p. ὄπλα.

ῥούχος wręga, krzywka, żebro kadłuba, formy łukowatej, przy-
mocowane do kilu (τροπός). Wręgi wraz z kilem oraz przed-
stewiem (στειρή) i zastewiem (ὄλκαϊον) stanowią szkielet statku.

ῥαφος spód okrętu.

ῥοσση wiosłowanie.

ῥαθαίρειν p. οὖρος.

ῥαπη wiosło p. ῥοσσημον.

ῥαπειν ἰστία podnosić żagiel. — νέα εἰς ἄλλα, statek na morze ściągając.

ῥαπιδέναι p. ὄπλα.

ῥαπηγευθεῖς nadburcie, dolban, górna krawędź statku, służąca do
osadzenie w niej dulek (κλιτῖδες) zw. także burtą. ῥα μακράι, długie
belki.

ῥαπαθρον przewozowe.

ῥαπέλλειν p. κελσαί.

ῥαρηιον reja, łączina, drewno poprzeczne na maszcie do rozpinania
na niem żagla. Statki homerowe miały tylko jedną reję
i jeden żagiel.

ῥα ἱκράειν na pokładzie.

ῥαπίτινος fał, podciągacz, tryska, lina jednym końcem przywiązana
do rei (ῥαρηιον) ji przewleczona przez otwór, znajdujący
się w górnej części masztu, służąca do podnoszenia i spuszc-
zania żagla, rozpiętego na rei; drugi koniec podciągacza,
jeżeli żagiel był podniesiony, przywiązywano do rufy; pełnił
on wtedy także rolę baksztagu, liny umocowującej maszt.
Ponieważ fał dzwigał cały ciężar żagla, musiał być specjalnie
silny, dlatego robiono go ze skóry wołowej (βουῆς εὐστρεπτος).

ῥαῖται ἄλιξες załoga okrętowa (zawodowa).

ῥοσσημον wiosło, pojazdka, zdr. pojazdka, rema. Części wiosła:

1. κόπη uchwat, rękojeść, górna część wiosła.

2. πηδόν pióro, dolna płaska część wiosła, zanurzona we
wodzie.

— ἀποζύνειν wyciąć i ociosać wiosło. — ἀρπύνειν ἐν τροπῶσι
przymocować wiosło sztopami (p. τροπῶς).

ἔρματα podpory, długie belki, które kładziono pod statek równo-
legle do kilu okrętu, wyciągniętego na ląd, by zapobiec
gniciu statku od spodu.

ἔρπειν p. ἔλκειν

ἔρπειν kamienie kotwiczne, zastępujące kotwice, których Homer
nie znał. Zarzucano je na linach (βάλλειν ἔρπεις) z przedniej
części statku.

νῆα ἐπ' ἔρπειων ἁρμίζειν statek (kamieniami kotwicznymi) zakotwiczyć.
εὐορμος. λιμήν, port o miejscu zdatnem do zarzucenia kotwicy.
εὐσελιμος p. σελιμα.

εὐστρεπτος p. βρούς.

ἑρδάλαιον według Eustathiosa ster. p. πηδάλιον.

ἔχειν εἰς τι (Hóλωνδε Od. 3,182 z νῆας lub bez) płynąć do.

ἔχηματα p. ἔρματα,

ζυγά belki pokładowe; wiązania poprzeczne, łączące przeciwległe
ze sobą wręgi (ἄρσχοι) i służące do siedzenia (ławy, sia-
danki, burtnice). Środkowa ława służyła do umocowania
w półokrągłym wycięciu masztu i nazywała się stolcem
masztowym (ἡ μεσόδημη). Wioślarze siedzieli zwrócenii twarzą
do sternika.

ὑπὸ ζυγά, pod ławami. Miejsce to służyło do przechowy-
wania ładugi. W Od. (13,20) czytamy, że Alkinoos tam
złożył dary, przeznaczone dla Odysseusza; tam też umieścił
Od. skrzypowanych swoich towarzyszy, którzy, skosztowawszy
lotosu, nie chcieli wracać (Od. 9,98).

ἡρόνες. προύχουσαι, przylądek, cypel. — παραπλήγης wybrzeże pła-
skie, strąd.

θάλασσα morze, w przeciwieństwie do lądu oraz nieba i ziemi.

θαλάσσα wydma piaszczysta, piaszczyste wybrzeże morskie.

θηρήνας opórka, podnózek, o który wioślarze, siedzący na ławach,
(ζυγά) opierali nogi; także dornik, ława sternic a.

ἰάχειν huczeć, szumieć.

ἰάθειν sterować, nadawać kierunek.

ἰαμενος ὑἶρος pomyślny wiatr.

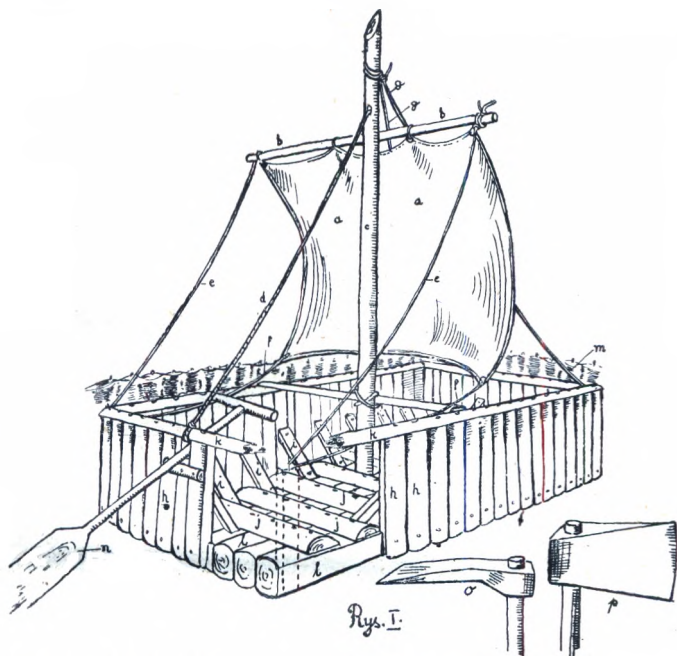
ἰαρία pokład; wręgi; νῆος πρόρητης, przedni pokład. νῆος ὑἶρουτης tylny
pokład. ἰαρία nazywają się także ἄρσχοι i ζυγά wzięte razem

(Jochspant). Wytłumaczenie *ἔκρια* przy budowie tratwy (Od. 5,252) nastęrcza pewne trudności, dlatego zajmiemy się tutaj tą niejasnością, a przy tej sposobności i budowę tratwy Odyseusza. – Od., otrzymawszy od Kallipso siekierę, cieślicę, świder i sznur ciesielski przystąpił do budowy tratwy, na której miał odpłynąć do swej ojczyzny. Ściawszy dwadzieścia suchych drzew i ociosawszy je pod sznur, ułożył je na równym miejscu jedną obok drugiej, poprzewiercał i wpoprzek do nich poprzybijał sworzniami półokrągłe rygle (*ἀρμονία*, rys. 1, j. j.), spajające wszystkie belki w jedną całość. W ten sposób powstał spód tratwy. By fale morskie tak prymitywnie zbudowanej tratwy nie zalały, poustawiał Od. wokół jej krawędzi tak gęsto wręgi *ἔκρια* (rys. 1 hh), że tworzyły całkowitą ścianę. –

Na to, że *ἔκρια* oznaczają tutaj wręgi (*ῥόυζα*), zdaje się wskazywać sąsiednie *στῆλας*. – Celem zaś umocowania wspomnianych wręg, połączył je Od. wspornicami (*σταμίνες* rys. 1 i i) ze spodem tratwy. Wspornice te, zapomocą połączeń na czopy wpuszczone w spód tratwy i w niektóre wręgi, umocowywały te ostatnie oraz broniły burt przed naporem fal. By także resztę wręg, niepodpartych wspornicami umocować, obił Od. wokół górną krawędź długimi belkami (*ἐπιπικνευθεὶς* rys. 1. kk), tworzącemi nadburcie, do którego poszczególne *ἔκρια* poprzybijał. W ten sposób wszystkie *ἔκρια* tworzyły jedną całość mocno ze sobą złączoną. Przed wysokimi falami zabezpieczył Od. tratwę plecionką wierzbową, umieszczoną na nadburciu. Zaopatrzywszy tratwę w maszt, żagiel, ster i liny wyruszył Odyseusz pełen obawy w „otchłań niezmierną strasznych mórz“.

ἱστῶνα νῆας zakotwiczyć (zatrzymać) statki.

ἱστῶν, *ἱστία* żagiel. – *πάντα* pełen żagiel (w liczbie mn., ponieważ żagiel zszyty był z kilku kawałków płótna). Homerowe statki miały tylko jeden żagiel płócienny. Dla wzmocnienia obszywano go dokoła linką lub rzemieniem t. zw. obszyciem lub liką. *ἀνερούειν*, *ἔλκειν*, *τιθέσθαι* podnosić żagiel (przy pomocy *ἐπίπλονος*). – *τέλειν* (p. *πόδες*) nastrojać żagiel, napinać pod wiatr. – *καθαιρεῖν*, *στέλλειν* zbierać żagiel. By ułatwić sobie zbierania żagla (Od. 3. 11), nie wydeptęgo już wiatrem,

- a. ἱστίον, ἱστία, żagiel.
 b-b. ἐπίκριον, reja.
 c. ἱστός, maszt.
 d. ἐπίτονος, fal.
 e-e. ὑπέραι, gary, brasy.
 f-f. πόδες, szkoty.
 g-g. πρότονοι, sztaki.
 h-h. ἴκρια, wręgi.
 i-i. σταμίνες, wspornice.

- j-j. ἄρμονιαί, rygle.
 k-k. ἐπηγκενίδες, nadburcie, dolban.
 l-l. δοῦρα, belki.
 m. ῥῖψ αἰσούνη plecionka wierzbowa.
 n. πηγάλιον, ster.
 o. σκέπαρνον, cieślica.
 p. πέλεκυς ἀμφοτέρωθεν ἀκαγμένως, siekiera.

podciągano go wpierw (ἀεράντες) fałem (ἐπίτονος). — λύειν odpinać żagiel, odwiązywać od rei. — μῆρῶσθαι związać żagiel. — πετανόναι rozpinąć żagiel.

ἱστοδόκη widelki masztowe, umieszczone w tylnej części statku; o nie opierał się po spuszczeniu szczyt masztu (top).

ἱστοπέδη p. ἱστός

ἱστός maszt (zazwyczaj z drzewa sosnowego, stąd εἰλαίνος) był tak umieszczony, że można go było opuszczać (ἀερέναι, καθαιρεῖν)

i podnosić (ἀείρειν, στήρασθαι, στήσαι) za pomocą dwóch lin (πρότωνα). Pięta masztu tkwiła w ἱστοπέδη (łożysko, stępka), znajdującej się w kilu (τρόπις). Prócz tego maszt był utwierdzony ławą środkową (ζυγά) t. zw. stolcem masztowym (ἡ μεσόδμη), w którym znajdowało się wycięcie w kształcie półkola (κολη μ.), do którego przylegał maszt.

καθαρεῖν p. ἱστῖον lub ἱστόν.

καθίζειν p. κληίδες.

καλῶ liny masztowe πρότωνα i ἐπίπλωνες; kalaryfy, liny służące do zmniejszania powierzchni żagla.

κατάγασθαι przybijać do brzegu.

καταθέειν p. προμνήσια.

κέλσαι p. νηῶς.

κληίδες dulki, kółki osadzone w pewnych odstępach w nadburciu statku, służące do opierania wiosel. ἐπὶ κληῖσι καθίζειν usiąść przy dulkach.

κόλπος, νηῶς κόλπος, okręt wydrażony. λιμῆν κόλπος zatoka portowa. μεσόδμη κολη p. ἱστός.

κόλπος zatoka.

κοντός bosak — drąg z ostrzem żelaznym i hakiem na końcu, służący do przyciągania łodzi.

κόπτειν p. προμνήσια.

κόρυμβος p. ἄκρα.

κορωνίς p. στείρη.

κουνόπρωρος, νηῶς ciemnodzioby okręt (od ciemnej barwy smoly, którą pociągano go celem uchronienia go od gnicia.)

κόπη p. ἐρετμῶν.

λαῖμα szor, głęboka woda na morzu, w znacznym oddaleniu od brzegu, wart morski, toń (Ślaski).

λαός załoga okrętowa.

λάχεια p. ἀκτή.

λιμῆν port, przystań. — ἐπὶ κρατός w zagłębiu portowym. ἱστῖος ἐσχατιῆ λιμένος przy wejściu do portu. κόλπος λιμῆν zatoka portowa.

λίμνη zatoka, morze zamknięte.

λίβειν p. ἱστῖον lub προμνήσια.

μέλαινα νηῶς ciemny okręt p. κουνόπρωρος.

Μάλαια (dziś: Cap St. Angelo) przylądek na południowo-wschodnim brzegu Lakonji; szczególnie niebezpieczny dla okrętów,

zwłaszcza przy żegludze przybrzeżnej starożytnych, wskutek silnego bicia fal o brzeg, oraz nagłych zmian kierunku wiatru. Niebezpieczeństwo Malei było przysłowione: *Μαλέαν ἐπικάρφας ἐπὶ λάθου τῶν ἄκαθε*.

μεσοθήκη stolec masztowy p. *ἰστῶς*.

μηρῶσθα p. *ἰστῶν*.

μικτοπάρηρος, νηὶς —, okręt czerwonolicy, ze względu na boki jego na czerwono pomalowane.

νηγίως dźwignia do spychania statku na wodę.

νηὶς. *Νῆες* są u Homera właściwymi okrętami wojennymi, służącymi do przewożenia łupów wojennych i wojska, które równocześnie pełniło obowiązki załogi, liczącej przeciętnie 85 ludzi. Statki te wprawiał w ruch wiatr i wiosła, a szerokość ich wynosiła około $\frac{1}{8}$ długości. — *νηῶν τέκτων, ἀνήρ τέκτων* lub tylko *τέκτων* budowniczy okrętowy. — *ἀμφιελίσση* p. *στέρη*. — *γλαυροθή* przydawka zdobnicza okrętu ze względu na jego wklęsłość, „wydrążony“ — *ἔϊστη* epitet okrętu, wskazujący na jego symetryczną budowę, „równopłynący“. *νορονίς* p. *στέρη*. — *ὀρθόκραρος* „wyniosłorogi“, ze względu na reję, przypominającą rogi. — *πολυκλήρις* o wielu dulkach p. *κλήριδες*. — *φουνοκάρηρος* „czerwonolicy“, ze względu na boki okrętu na czerwono pomalowane. *νῆα ἐς πάντων βάλλεον, νῆα ἐς ἅλα ἐρῶειν*, okręt na morze spuszczać.

νηὶς προρηγὴ rufa, *νηὶς προρηγὴ* sztaba. *νηὶς ὑπερήρω ἐπιπέλλει* okręt przybija do brzegu.

νότιος pobrzeże.

νορῶν, πῶδας władać szkotami p. *πῶδες* — *ἀγῶν* władać rękojeścią sterową p. *πηδάλιον*.

ὄδος καὶ μέτρα κελεῦσθαι kierunek i odległość.

ὄθηρον p. *πηδάλιον*.

ὄνοψ o barwie wina. Przydawka ta zdobnicza świadczy o trafnej obserwacji morza poety. Kto bowiem płynął po wodach greckich, ten niewątpliwie zauważył, że morze podczas wschodu i zachodu słońca rzeczywiście przybiera barwę iskrzącego się wina i stwierdził, że również inne epitety homerowe dotyczące morza, tam nabierają nieoczekiwanych rumieńców rzeczywistości.

ὄλιον tylnica, zastawie p. *στέρη*.

ὄπλων lina okrętowa, cuma. ὄπλα oporząd statku, takiel, takielaż, zupełny oporząd statku t. j. maszt, żagiel i całokształt lin (linostrój). ἐντιθέναι ὄπλα oporządzać statek, opatrywać w maszt, żagiel, liny, wiosła i t. p. ὄπλων ἀπτεσθαι, ὄπλα πονέεσθαι zająć się otakielowaniem. ὀήσασθαι ὄπλα olinować, umocować liny (gary, ὑπέρω i szkoty, πόδες). — ὄπλα ἕκαστα πονέεσθαι podnieść żagiel (ἐλκεῖν ἰστία) oraz umocować liny (ὀήσασθαι ὄπλα) taklować, stroić, ubierać statek.

ὀρθόχρηστος „wyniosłorogi“ p. νηῦς.

ὀρμίξειν p. εὐναί.

ὄρμος przystań.

ὄρος rów, którym ściągano statek z lądu na wodę. Rów taki łatwo zamulał się, dlatego czyszczono go (ἐκκαθαίρειν) przed spuszczeniem statku na morze.

παραπλήγες p. ἴριονες.

πέσματα cumy p. προμνήσα.

πέλαγος otwarte morze.

πελάζω ἰστόν ἰστοδόχη składam maszt do widełek.

πέλεκυς ἀμφοτέρωθεν ἀκαχμένη siekiera.

πεταννύνα p. ἰστίον.

πηδάλιον ster. Tylko większym rozmiarem różnił się on od wiosła i tem, że miał poprzeczny uchwyt (rękojeść) τὸ αἰγιον lub τὰ αἶγια. Uchwyt ten ułatwiał sternikowi zachowanie plusku (dolna część steru, która „w wodzie chodzi“) w pozycji pionowej do wody i chronił przed utratą steru, jeżeli wypadł z ręki sternikowi.

πηδὸν pióro. p. ἐρετμόν.

πίνακες burtnice, deski, które przybija się do wręg (ἄρουγος) sworzniami. Czynność ta nazywa się burtowaniem. Burtnicą nazywa się również ława wiosłarska. (p. ζυγά.)

πλεῖν ὑγρά κέλευθα płynąć po morzu.

πόδες szkoty, liny uwiązane do dolnych rogów żagla. Zapomocą nich sternik nastroja żagiel, czyli przyciąga żagiel, jeżeli wiatr jest słaby oraz popuszcza, jeśli wiatr silnie dmie.

πολύδεσμος mocno spojona (tylko o tratwie Od.).

πολύκληρίς νηῦς okręt o wielu dulkach. (p. κληρίς)

πολύχλωστος πόντος morze rozchukane.

πολύφλοισβος θαλάσσα morze głośno huczące.

πυνέεσθαι p. ὀπίπιν.

πουντοπόρος (ντῶς) po morzu żeglujący.

πόντος otwarte morze.

πῶς ντῶς (Od. 10,32) ster. p. πρῶαλίον.

πρῆσαι μέσον ἰστίον dać w środek żagla.

προβλήτετ p. ἀκτῆ.

προερέεσσω naprzód wiosłuję, zapomocą wiosel posuwam.

πρότωναι sztaki, dwie liny biegnące od szczytu masztu (topu, głowy) do przedniej części statku i przywiązane do prawej i lewej burty. Sztaki nie tylko przytrzymują maszt, lecz służą również do podnoszenia i spuszczenia go.

προῦχουσαι p. ἡμόνες.

πρόμνη rufa, posłedź, zajdy, tylna część statku.

προυμενῆσια cumy, odbiegi, liny, któremi statek z tylnego pokładu wiąże się w przystani do pali (cumownic) albo drzew.
— ἀνάπτειν, καταδέειν przywiązywać cumy, cumować statek.
— λύειν odwiązywać cumy, odcumować statek. — κλιπτειν przeciąć cumy.

πρώρη sztaba; przednia część statku od dzióbownicy (στέρη) do masztu. W tej części biegły ławy wiosłarskie od prawej burty (sztymborku) ku lewej (bakortu). W tylnej części okrętu (πρόμνη), między masztem a tylnicą (ὀλικαῖον), ławy były przerwane, celem umożliwienia spuszczenia masztu.

ῥηγμῖν prysk, przybój, silne bicie fal o brzeg, wranie morza, kipieli; brzeg, o który biją fale.

ῥίπες ὀσσῶναι plecionka wierzbowa.

σέλιμα na oznaczenie pokładu w pieśniach Homera nie zachodzi, zna H. natomiast przydawkę zdobniczą okrętu εὐσέλιμος „o dobrym pokładzie“, znajdującym się na statkach homerowych tylko w przedniej i tylnej części okrętu; środkowa więc część była bez pokładu.

σκέπαρων cieślca.

σπάρτων cuma p. προυμενῆσια.

σπείρων żagiel p. ἰστίον.

σταμῖν wspornica (rys. 1 i i) p. ἔχρηα.

στέρη dzióbница (przedstewie, sztaba) łukowato ku górze wygięta sztuka drzewa, będąca przedłużeniem kilu (τροπέρις) z przodu i stanowiąca wraz z nim i tylnicą (zastawie, rufa ὀλικαῖον)

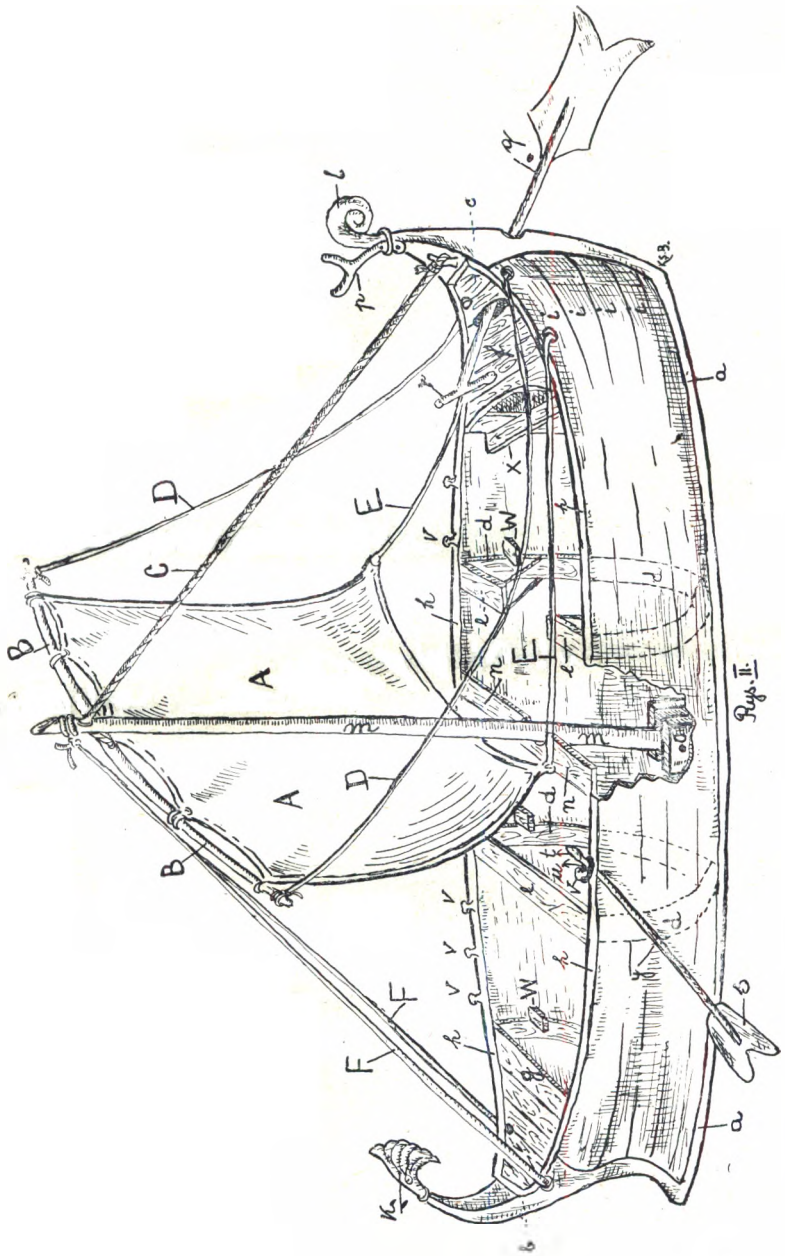
podstawę budowy kadłuba. Dzióbница i tylnica były więc zakrzywione, stąd przydawka zdobnicza statku *κορωνίς* „zakrzywiony“, „oblączysty“ i *ἀμφιελίσση* „z obu stron wygięty“.

Objaśnienia do rysunku II.

- a. *τρόπις* kil, tram.
- b. *στείρη* dzióbница, przedstewie, sztaba.
- c. (*ὀλκαῖον*) tylnica, zastewie, rufa.
- d. *ῥούρα* wręgi, krzywki.
- e. *Ξυγὰ* ławy, siadanki; belki pokładowe.
- f. *ἔχρια νηὸς πρῶμνης* tylny pokład.
- g. *ἔχρια νηὸς πρόρης* przedni pokład.
- h. *ἐπιγκενίδες* nadburcie, dolban.
- i. *πίνακες* burtnice.
- k. *ἄκρα κόρυμβα* ozdoba wierzchołków dzióbnicy i tylnicy.
- l. *ἄφλαστον* ozdoba wierzchołków tylnicy i dzióbnicy.
- m. *ἰστός* maszt.
- n. *μεσόθυμη* stolec masztowy.
- o. *ἰστοπέδη* łóżyska, stępka.
- p. *ἰστοδόκη* widelki masztowe.
- q. *πηδάλιον, ἐφόλκων* ster.
- r. *ἀήμιον* rękojeść sterowa.
- s. *πηδόν* pióro.
- t. *κόπη* Źichwat.
- u. *τροπός* sztrop.
- v. *κλιθεές* dulki.
- w. *θρηγυς* opórka.
- x. *θρηγυς* dornik, ława sternicza.
- y. *ἔρετριόν* wiosło.
- A. *ἰστίον, ἰστία* żagiel.
- B. *ἐπίκριον* reja.
- C. *ἐπίτονος* fał i baksztag.
- D. *ὑπέριαι* gary, brasy.
- E. *πόδες* szkoty.
- F. *πρότωνα* sztaki.

στέλλειν p. *ἰστία*.

στῆσαι p. *ἰστός*.

στήσασθαι p. ἴστος.

σχεδίη tratwa p. ἱκρία, opis budowy tratwy.

τείνειν ἴστιόν nastrajać żagiel p. ἴστιόν.

τεκτυούνη używa Homer na oznaczenie sztuki budowania statków; jest ona dla niego σοφία, której uczy Atena. (Il. 15,410).
τελέω. — νηὺς ἕκαστα τελεῖ okręt skutecznie wszelkie stosunki handlowe.

τιθέναι ἴστια, podnosić żagiel p. ἴστιόν. τιθέναι, τιθέναι τι ἐν τινι
= collocare, ponere in aliqua re n. p. ἴστιόν lub ἴστια, kiedy nie znajdowały się na statku (Od. IV, 578, 781; Il. I. 433).

ταίχος burta, bocznicca, ściana boczna statku, składająca się z πίνακας i ἐπηγχενίδες.

τριχοί λίθοι cumownice, kamienie okrągłe, do których przywiązywano cumy p. προμνήσια.

τριχός p. ἀκτί.

τρόπις kil, tram, spodnia belka wiązania okrętowego, idąca od dzióbownicy (στειρή) do tylnicy (ὀλκαίον).

τροπὸς δερμάτινος sztrop skórzany, skręcony rzemień do przymocowania wiosel do dulek (ἐρετμά ἐν τροπῶς ἀρτύειν). Jeżeli wiosło wypadło z ręki zawisło na sztropie.

ὑπέροι Gary, szery, brasy, liny, idące od noków (końców) rei do tylnej części statku. Zapomocą nich nadawano żaglowi odpowiedni kierunek stosownie do wiejącego wiatru, czyli brasowano reje.

ὑψῶς, ὑψί (Od. IV, 785; VIII, 55; Il. XIV., 77) wskazuje na ten moment, kiedy statek, który podczas spuszczenia na morze jest dziobem naprzód pochylony, przybiera pozycję poziomą względem wody w miarę oddalania się od brzegu i dlatego robi wrażenia, że wysoko się unosi.

φαινοπαρήοι p. νηὺς.

φορτίς statek handlowy; w przeciwieństwie do długich i wąskich statków wojennych szerokość φορτίδος wynosiła 1/4 długości, stąd tego rodzaju statek nazywa H. εὐρος.

φόρτος ładuga, wszelki ładunek statkowy.

φορῖξ lekko wzburzona powierzchnia morza.

ψάμαθος piasek, wybrzeże piaszczyste, brzeg morski. ὑψῶς ἐν ψάμαθος wysoko na brzegu.

Wprowadzenie koedukacji w Państwowem Gimnazjum w Kępnie.

I.

HISTORJA

byłego Miejskiego Gimn. Żeńskiego Humanistycznego w Kępnie.

Sprawa koedukacji w tutejszym Zakładzie wiąże się z likwidacją Miejskiego Gimnazjum Żeńskiego w Kępnie. Początki tej szkoły sięgają roku 1877. W tym to roku powstała w Kępnie niemiecka szkoła żeńska 5-klasowa. Szkoła ta bez żadnych zmian przetrwała do roku 1910. Wtedy przekształcono ją na liceum o 10-ciu klasach t. j. trzech przygotowawczych i siedmiu normalnych pod nazwą „Städtische Höhere Mädchenschule“. Po uzyskaniu niepodległości państwowej w roku 1920 szkoła uległa spolszczeniu i zrazu zatrzymała swój typ organizacyjny liceum. Zakład miał charakter szkoły prywatnej. Kuratorem i właścicielem szkoły był Magistrat miasta Kępna. Państwowe Władze miały nadzór nad organizacją szkoły, planami nauki, zatwierdzały rektora i nauczycieli. Szkoła utrzymywała się a) z czesnego, b) z zasiłku rządowego, c) z dopłat gminnych dla wyrównania niedoboru. Kierownikiem szkoły został p. Groblicki Błażej, dyrektor Państwowego Gimnazjum w Kępnie. Ukończenie szkoły uprawniało do składania egzaminu na nauczycielki robót ręcznych i gospodarstwa domowego.

Te małe uprawnienia szkoły w stosunku do kosztów, jak też brak kwalifikowanych sił nauczycielskich sprawił upadek Wyższej Szkoły Żeńskiej w Kępnie. Frekwencja uczennic w roku szkolnym 1921/22 spadła do minimum, a w związku z tem obniżyły się i dochody konieczne do utrzymania szkoły. Magistrat

Miasta Kępna zwrócił się wtedy poraz pierwszy do Kuratorjum O. S. P. z prośbą o wprowadzenie koedukacji w tutejszem państwowem gimnazjum, otrzymał jednak odpowiedź odmowną. Celem uzyskania wydatniejszej pomocy ze strony rodziców zwołał Magistrat miasta Kępna pod koniec roku szkolnego 1921/22 wiec rodzicielski w sprawie podniesienia czesnego na rok szkolny następny. Podwyżkę czesnego na zebraniu tem wprawdzie uchwalono (5000 mkp. miesięcznie), ale po wiecu odebrano przeszło 50 dzieci (około 60% ogółu uczennic) ze szkoły.

Dla uratowania szkoły zdecydowano się na otwarcie w roku szkolnym 1922/23 gimnazjum żeńskiego. Narazie otwarto 5 klas, frekwencja uczennic podniosła się do 110. Po odbytej hospitacji Zakładu przez Wizytatora Kuratorjum O. S. P. Ks. Binka Sylwestra Kuratorjum O. S. P. przyznało nowo otwartemu Miejskiemu Gimnazjum Żeńskiemu typu humanistycznego na rok szkolny 1922/23 niepełne prawa gimnazjum państwowego i zezwoliło na sprawowanie kierownictwa gimnazjum dyrektorowi Państwowego Gimnazjum p. Groblickiemu Błażejowi, oraz na udzielanie nauki nauczycielom tegoż Zakładu. Otwarcie dalszych klas wymagało osobnego zezwolenia i uzależnionem zostało od zaangażowania osobnego kierownika i odpowiednich sił nauczycielskich. Ta sprawa obsadzenia kierownictwa i posad nauczycielskich własnymi siłami była ze względu na kruche podstawy finansowe zakładu problemem trudnym do rozwiązania. Na prośbę Magistratu miasta Kuratorjum O. S. P. zgodziło się na utrzymanie tego samego stanu na rok szkolny 1923/24, ale już w roku szkolnym 1924/25 wakuje posada kierownika, obowiązki te do końca września 1924 roku pełni Ks. Proboszcz Nowacki. W październiku 1924 roku przybywa p. Porębski Jan, profesor gimnazjum państwowego, któremu Ministerstwo W. R. i O. P. udzieliło urlopu bezpłatnego celem pełnienia obowiązków kierownika zakładu od dnia 1 października 1924 roku. Dyrektor Porębski organizuje na podstawie rozporządzenia Kuratorjum O. S. P. z dnia 7. XI. 1924 Nr. III. 4740/24 szkołę jako gimnazjum typu humanistycznego pod nazwą Miejskie Gimnazjum Humanistyczne Żeńskie w Kępnie. Zakład liczy 6 klas i 120 uczennic. Czesne opłacają uczennice klasy pierwszej w wysokości 20 zł., w klasach wyższych po 25 zł. miesięcznie. Zaangażowano cztery nauczycielki, pozatem religii udzielał ks. Proboszcz Nowacki, z Państwowego Gimnazjum uczyło czterech nauczycieli w wymiarze od 5 do 8 godzin tygodniowo, do przedmiotów technicznych zaangażowano trzy siły nauczycielskie ze Szkoły Powszechnej, na lekarza szkolnego zakontraktowano Dr. Hoffmana W.

Byt Zakładu zdawał się być już zupełnie utrwalonym, tymczasem przyszłość miała okazać, że ciężary finansowe, jakie reorganizacja zakładu musiała za sobą pociągnąć, na dalszą metę nie dadzą się utrzymać. W roku szkolnym 1925/26 nie otwarto klasy pierwszej, a w roku szkolnym 1926/27 musiano zwinąć klasę VII z powodu małej frekwencji. Zakład liczy w tym roku w dalszym ciągu sześć klas I, III, IV, V, VI, VIII. Rozporządzeniem Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 20. XI. 1926 Nr. II. 14281/26 otrzymuje szkoła na rok szkolny 1926/27 pełne prawa gimnazjum państwowego.

Frekwencja uczennic w roku szkolnym 1926/27 spadła do 89. W tym roku uczennice zdają poraz pierwszy egzamin dojrzałości, na 10 uczennic 8 złożyło egzamin z pomyślnym wynikiem. Na rok szkolny 1927/28 traci szkoła prawa gimnazjum państwowego i otrzymuje niepełne z zastrzeżeniem. Z końcem roku szkolnego opuszcza Zakład dyrektor Porębski, a w roku szkolnym 1927/28 obejmuje kierownictwo p. Julja Szartowska. Zakład liczy w dalszym ciągu sześć klas bez III i VIII z frekwencją 72 uczennic, w maju wzrasta wprawdzie liczba uczennic do 93, ale w następnym roku 1928/29 znowu spada do 87. Rodzice zniechęceni trudnościami finansowymi, z jakimi szkoła musi walczyć, jak też brakiem odpowiednich sił nauczycielskich umieszczają dzieci w innych gimnazjach, lub w Szkole Powszechnej w Kępnie, tem więcej, że szerzą się już pogłoski o nieuniknionej likwidacji szkoły. W roku szkolnym 1928/29 odbył się pod przewodnictwem wizytatora p. Łuczewskiego poraz drugi egzamin dojrzałości, na 9 uczennic 7 złożyło egzamin z pomyślnym wynikiem.

Z końcem roku szkolnego 1928/29 Magistrat wypowiada posadę kierownicze i nauczycielom od dnia 1. lipca 1929 roku, postanawiając wobec braku wystarczających funduszy zlikwidować szkołę (uchwała Rady Miejskiej z dnia 29-go grudnia 1928 roku). Odnośny budżet miejski nie zawierał już żadnych dalszych kredytów na dalsze prowadzenie szkoły. Kuratorjum O. S. P. w odpowiedzi na odnośne pismo Magistratu nie zgodziło się na pełną likwidację szkoły, gimnazjum miało być stopniowo zwijane, co roku po jednej klasie, tak, by młodzież uczęszczająca w danej chwili do Zakładu miała możliwość ukończenia studjów na miejscu. Magistrat nie był w możności odpowiedzieć wymogom tego rozporządzenia, to też wniósł odwołanie od decyzji Kuratorjum O. S. P. do Ministerstwa W. R. i O. P., które po uchyleniu zarządzenia Kuratorjum zezwoliło na pełną likwidację szkoły z dniem 1-go lipca 1929 r.

II. STATYSTYKA BYŁEGO GIMNAZJUM ŻEŃSKIEGO

za lata od r. 1920/21 do roku 1928/29

a) statystyka uczennic:

Rok szkolny	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Razem
1920/21	19	13	12	20	9	—	—	—	73
1921/22	20	21	19	14	8	5	—	—	87
1922/23	17	27	26	23	21	—	—	—	114
1923/24	24	26	27	20	22	—	—	—	119
1924/25	18	20	25	19	10	17	—	—	109
1925/26	—	25	20	19	14	6	12	—	96
1926/27	15	—	29	17	14	13	—	11	99
1827/28	18	16	—	24	11	8	9	—	86
1928/29	15	13	15	—	16	12	7	9	87

b) spis uczennic abiturjentek:

rok szkolny 1926/27

- 1) Bytnerowiczówna Irena
- 2) Hetmaniakówna Zofja
- 3) Janicka Marta
- 4) Kasprowiczówna Alicja
- 5) Kłoniccka Irena
- 6) Kowalska Marja
- 7) Kowalikówna Aleksandra
- 8) Przybyszewska Marja.

rok szkolny 1928/29

- 1) Fleischerówna Salomea
- 2) Iwanowiczówna Marja
- 3) Kikkanówna Stefania
- 4) Kotlińska Irena
- 5) Makowiecka Helena
- 6) Słowikówna Jadwiga
- 7) Szczerkowska Jadwiga.

c) budynek szkolny:

Gmach szkolny własność miasta jest budynkiem niewielkim jednopiętrowym, narożnym, położonym przy zbiegu dwu ulic Kościelnej i Szkolnej i dziedzińcem położonym za domem sięgającym ulicy trzeciej, Poniatowskiego.

Sal szkolnych jest 9, z tego cztery klasy obliczone na frekwencję po 40 uczennic na parterze, na piętrze jedna klasa duża specjalnie oświetlona, oraz cztery klasy mniejsze, kancelaria dyrektora, oraz salka konferencyjna, na poddaszu pomieszczenia na pomoce naukowe.

Zakład posiada instalacje wodociągową, gazowe oświetlenie oraz centralne ogrzewanie.

Boisko szkolne nieduże zajmuje obszar około 900 m². W osobnym budynku przylegającym do boiska szkolnego mieszka woźny szkolny, ustępy pomieszczone oddzielnie. Budynek szkolny wraz z podwórzem zajmuje obszar 1333 m², a sam gmach 377 m².

III.

Zaprowadzenie koedukacji w Państwowym Gimnazjum.

Równocześnie z likwidacją szkoły nie ustają starania o uzyskanie koedukacji w miejscowym państwowym zakładzie męskim. Wysłana przez Komitet rodziców delegacja do Kuratorjum O. S. P. nie uzyskuje niczego. W czasie wielkich ferij 1929 opracowuje Magistrat wspólnie z Komitetem Rodzicielskim i dyrektorem Państw. Gimnazjum p. Groblickim Błażem obszerny memoriał rzeczowy z podaniem szczegółowych danych statystycznych co do zużytkowania byłego gmachu gimnazjum żeńskiego. Petycję ujęto w formie następujących końcowych wniosków:

1) Kuratorjum zezwala na przyjmowanie dziewcząt do Państw. Gimnazjum w Kępnie do klasy I. już na rok szkolny 1929/30.

2) Kuratorjum zezwala na przyjęcie na podstawie egzaminu wstępnego tych uczennic byłego gimnazjum żeńskiego, które otrzymały promocję do klasy następnej.

3) Rodzice przyjętych dziewcząt utrzymują z własnych funduszy ochmistrzynię.

4) Magistrat miasta Kępna w porozumieniu z Państw. Inspekcją Budowlaną urzędu w Budynku Państw. Gimnazjum na własny koszt ustępy dla dziewcząt.

5) Magistrat dokupi z własnych funduszy przylegający do ogrodu i podwórza gimnazjalnego kawałek gruntu i przekaże go Państw. Gimnazjum celem rozszerzenia podwórza gimnazjalnego.

6) Magistrat oddaje do użytku Państw. Gimnazjum wraz z całym inwentarzem budynek, w którym mieściło się gimnazjum żeńskie. Wszelkie koszty związane z utrzymaniem i użytkowaniem budynku, jak remont, ogrzewanie, oświetlenie, woda, wywóz śmieci i obsługa, ponosi Magistrat z własnych funduszy.

7) Magistrat na własny koszt zaprowadza w budynku gimnazjum telefon i opłaca od niego dzierżawę.

Gdyby Kuratorjum nie zgodziło się na objęcie budynku, a zezwoliło na przyjęcie dziewcząt z gimnazjum żeńskiego, wtedy zamiast punktów 6, 7 obowiązywałby punkt dodatkowy:

8) Magistrat zobowiązuje się dostarczać Państw. Gimnazjum na własny koszt rocznie 45000 kg. koksu.

Z memoriałem tym wyjechał do Kuratorjum O. S. P. p. Kocociński, burmistrz miasta Kępna.

Kuratorjum O. S. P. w zasadzie nie sprzeciwiło się wprowadzeniu koedukacji w Państw. Gimnazjum w Kępnie, wskazało jednak na następujące trudności w zaprowadzeniu tejże:

1) oba zakłady mają odmienny typ, byłe gimnazjum żeńskie typ humanistyczny, a Państw. Gimnazjum typ klasyczny nowego

typu, wynika z tego trudność zaprowadzenia koedukacji we wszystkich klasach jednocześnie.

2) wobec zwiększonej frekwencji w Państwowym Gimnazjum okazałaby się konieczność udzielania nauki w obu budynkach jednocześnie, wytworzyłby się rodzaj filii. Z tych względów Kuratorjum O. S. P. uzależniło ostateczne załatwienie koedukacji od decyzji Ministerstwa W. R. i O. P. w Warszawie.

Dnia 9 września 1929 Kuratorjum O. S. P. po zbadaniu całej sprawy na miejscu przez wysłanego delegata, wizytatora p. Łuczewskiego oświadczyło gotowość zaprowadzenia w Państwowym Gimnazjum koedukacji nieograniczonej pod warunkami ujętymi w powyżej przytoczonym memorjale Magistratu w punktach 4, 5, 6. Po powzięciu odnośnej uchwały przez Radę Miejską, upoważniającej Magistrat do zawarcia ze Skarbyem Państwa (Kuratorjum Okręgu Szkolnego Poznańskiego) umowy w sprawie zaprowadzenia koedukacji w Państwowym Gimnazjum w Kępnie, Kuratorjum O. S. P. zarządziło natychmiastowe wpisy dziewcząt. Wpisy do klasy I. wraz z egzaminami do klas wyższych odbyły się w dniach od 20 do 24 września 1929 r.

Do klasy I.	przyjęto	9	uczennic
„ „ II.	„	0	„
„ „ III.	„	7	„
„ „ IV.	„	10	„
„ „ V.	„	2	„
„ „ VI.	„	10	„
„ „ VII.	„	7	„
„ „ VIII.	„	2	„
Razem		<u>55</u>	„

Trudność pogodzenia obu różnych typów przy wprowadzeniu koedukacji pokonano w ten sposób, że w roku szkolnym 1929/30 uczennice klas VI, VII i VIII zostały zwolnione od obowiązkowej nauki języka greckiego, a Ministerstwo W. R. i O. P. w drodze wyjątkowej zezwoliło uczennicom klasy VIII zdawać egzamin dojrzałości w tymże roku szkolnym według typu humanistycznego. Stan ten przejściowy potrwać musi zatem trzy lata. W bieżącym roku szkolnym nie pobierały nauki języka greckiego uczennice klas VII i VIII. Wszystkie inne przedmioty udzielane były według typu klasycznego nowego. Jasna jest, że cała ta przemiana musiała wpłynąć ujemnie na poziom Zakładu, ale po przejściu tego trzyletniego okresu nastanie w Zakładzie stan mniej więcej normalny. Jeszcze więcej ucierpiał Zakład pod względem wychowawczym. Uczniowie musieli się powoli przyzwyczajać do swych nowych koleżanek i to od najniższych do najwyższych klas. Zakład posiadał same siły męskie. Rolę ochmistrzyni przyjęła na siebie w I. półroczu roku

szkolnego 1929/30 p. Dr. Białecka. Od II. półrocza zamianowało Kuratorjum O. S. P. oddzielną nauczycielkę do ćwiczeń cielesnych dziewcząt p. Filipowską Annę. P. Filipowska Anna musiała siłą rzeczy objąć jednocześnie obowiązki opiekunki wszystkich uczennic. W listopadzie b. r. szkoln. według odnośnego okólnika Ministerstwa W. R. i O. P., tyczącego się zakładów koedukacyjnych, została p. Filipowska zamianowaną generalną wychowawczynią uczennic Zakładu ze zniżką etatu o pięć godzin tygodniowo.

Inwentarz ruchomy byłego gimnazjum żeńskiego został formalnie przejęty dopiero w bieżącym roku szkolnym przez obecnego kierownika Zakładu p. Moesego Henryka. Dokonano protokólnego spisu inwentarza według stanu faktycznego w trzech równobrzmiących egzemplarzach, podpisanych przez burmistrza miasta Kępna p. Kokocińskiego i kierownika p. Moesego H. Przejęty inwentarz ruchomy składa się z następujących pozycji:

Dział inw.	Treść inwentarza	Ilość pozycji	Wartość w zł
I.	Biblioteka nauczycielska	195	320,75
II.	Biblioteka uczniowska	369	623,30
III.	Religia	29	16,60
IV.	Historja	19	287,10
V.	Geografja	98	466,60
VI.	Gabinet fizykałny i chem.	93	701,30
VII.	Śpiew i muzyka	3	2036,00
VIII.	Gabinet przyrodniczy	47	86,20
IX.	Przybory do matematyki	5	7,80
X.	Gimnastyka	5	63,00
XI.	Rysunki	42	55,30
XII.	Sprzęty szkolne	390	5487,60
	Razem	1295	10151,55

Obecnie dokonuje się przeinwentaryzowania wszystkich pozycji do inwentarzu państwowych Zakładu wraz ze zmianą numeracji i sygnatur. Praca ta nie została jeszcze ukończona.

W dniu 15 grudnia 1930 roku wydelegowało Kuratorjum O. S. P. do podpisania ostatecznej umowy w sprawie koedukacji w tutejszym Zakładzie p. Marjana Mikietyńskiego.

Po podpisaniu umowy zarządził p. Minister W. R. i O. P. rozporządzeniem z dnia 3. stycznia 1931 r. Nr. II, 29672/30 wprowadzenie koedukacji w Państwowem Gimnazjum w Kępnie z jednoczesnem ustaleniem nowej nazwy Zakładu: Państwowe Gimnazjum Koedukacyjne w Kępnie od dnia 1. września 1930 r.

Sprawozdanie Dyrekcji Państwowego Gimnazjum koedukacyjnego w Kępnie

za lata szkolne 1929/30 i 1930/31.

I.

Kronika Zakładu i odczyty w roku szkolnym 1930/31.

Dnia 1. września 1930 r. objął Zakład nowo mianowany kierownik p. Moese Henryk od ustępującego dyrektora p. Groblickiego Błażeja.

Rok szkolny 1930/31 rozpoczął się nabożeństwem dnia 2 września. Po nabożeństwie młodzież szkolna zebrała się w auli, gdzie kierownik Zakładu p. Moese H. w krótkim przemówieniu powitał młodzież oraz przypomniał niektóre przepisy szkolne.

Regularna nauka zaczęła się dnia 3 września 1930 roku o godzinie 8 rano.

Dnia 21 września wzięła młodzież udział w Powiatowym Świącie Wychowania Fizycznego.

W poniedziałek dnia 29 września 1930 r. obchodził Zakład uroczystość 25-lecia walki o szkołę polską. Program wypełniły śpiewy deklamacje. Odpowiedni referat wygłosił nauczyciel tutejszego Zakładu p. Ociepka Hipolit, zakończył krótkim przemówieniem kierownik Zakładu.

Wszyscy członkowie Grona poświęcili dnia 3 i 4 października po jednej godzinie na omówienie zagadnienia współdziałczości w swych klasach.

Rekolekcje zakończone spowiedzią i Komunią św. odbyły się w dniach 7 - 9 października.

W dniach od 10 do 14 października hospitał Zakład wizytator Kuratorium O. S. Poznań, p. Dr. Eustachiewicz Tadeusz.

Spostrzeżenia dokonane w czasie hospitacji omówił p. Wizytator na konferencji Rady Pedagogicznej dnia 14 listopada.

Dnia 11 listopada obchodził Zakład uroczyste rocznicę wskrzeszenia Państwa Polskiego. Po nabożeństwie odbył się w auli poranek, na którym naucz. Zakładu p. Słowik Piotr wygłosił referat. Wieczorem wzięła młodzież udział w uroczystej akademii urządzonej przez Miejski Komitet obchodu.

Dzień 15 listopada był dniem wolnym od nauki, Zakład obchodził święto patrona młodzieży św. Stanisława Kostki.

Dnie 29 i 30 listopada poświęcono uroczystemu obchodowi 100-letniej rocznicy powstania listopadowego. Na program uroczystości złożyła się w sobotę 29. XI. wieczornica urządzone staraniem młodzieży Zakładu z udziałem Rodziców i Opiekunów młodzieży, w niedzielę 30. XI. wziął udział hufiec szkolny w uroczystym nabożeństwie i defiladzie, wieczorem wypełniła młodzież częściowo program wieczornicy urządzonej dla szerszej publiczności przez Miejski Komitet obchodu.

Dnia 12 grudnia łącznie z akcją oszczędnościową wysłuchała młodzież referat o oszczędzaniu wygłoszony przez naucz. Zakładu p. Ociepkę Hipolita.

Łącznie z obchodem miesiąca Pomorza przypadającym od 16. XI. do 16. XII. wygłosił dnia 6 grudnia dla młodzieży Zakładu referat o Pomorzu naucz. p. Podgórski Nikodem, a członkowie Grona p. Wiśniewski Antoni, Stępień Tadeusz i Podgórski Nikodem łącznie z programem miesiąca Pomorza wygłosili odpowiednie odczyty dla szerszej publiczności w dniach 13. XII. 8. XII. i 6. XII. W niedzielę dnia 14 grudnia ograniczył się udział młodzieży do wysłania hufca szkolnego na uroczyste nabożeństwo w kościele farnym i defiladę. W środę dnia 17 grudnia odstąpił Zakład aulę Miejskiemu Komitetowi Miesiąca Pomorza na uroczystą akademię kończącą imprezy miesiąca Pomorza. Program akademii wypełniła częściowo młodzież Zakładu.

Ferje świąt Bożego Narodzenia trwały od 21 grudnia do 2 stycznia włącznie.

Dnia 5 stycznia pod nadzorem nauczycielki Zakładu p. Filipowskiej Anny urządziły uczennice Zakładu gwiazdkę dla biednej młodzieży.

Dnia 14 stycznia odbyło się w auli Walne Zebranie Rodziców i Opiekunów celem uchwalenia statutu Komitetu Rodzicielskiego przy tutejszym Zakładzie.

Dnia 24 stycznia odbyła się staraniem nauczycielki Zakładu p. Filipowskiej A. w auli zabawa uczniów i uczennic klas I.-III. połączona z produkcjami tanecznymi. W zabawie uczestniczyli Rodzice i Opiekunowie młodzieży.

Drugie półrocze roku szkolnego 1930/31 rozpoczęło się nauką dnia 4 lutego. W dniu tym nauczycielka Zakładu p. Adamusówna Marjanna wygłosiła odczyt o Prezydencie Rzeczypospolitej Polskiej Mościckim Ign.

W sobotę dnia 21 i w niedzielę dnia 22 lutego miał dla młodzieży i publiczności wykład w dwu częściach naucz. Zakładu p. Wiśniewski A. p. t. „Z podróży naukowej po Grecji“. Oba wykłady były obficie ilustrowane przezroczkami sporządzonemi z oryginalnych zdjęć w czasie podróży p. Wiśniewskiego po Grecji zeszłego roku szkolnego.

Dnia 24 lutego łącznie z organizacją Koła Floty Narodowej w tutejszym Zakładzie na ostatniej lekcji dla wszystkich uczniów i uczennic Zakładu wygłosił referat o znaczeniu silnej floty dla państwa p. Wiśniewski Antoni.

W niedzielę dnia 8 marca wygłoszono dla młodzieży i publiczności referat w dwu częściach: 1) Rok polski – zwyczaje świąteczne w Polsce, 2) Królowa Korony Polskiej. Oba referaty odbyły się staraniem Sodalicji Marjańskiej młodzieży Zakładu. Pierwszą część wygłosił uczeń klasy VIII Skrzypczak Ludwik, drugą ks. Prefekt Sobecki Wiktor.

Dnia 11 i 12 marca przystąpiła młodzież do spowiedzi i Komunii św. wielkanocnej.

W czwartek dnia 19 marca obchodził Zakład uroczystość imienia Marszałka Józefa Piłsudskiego. Uczniowie po mszy św. w pięknie przystrojonej auli wzięli udział w uroczystym poranku, na który złożyły się deklamacje, produkcje wokalne młodzieży oraz wykład nauczyciela p. Graji Ludwika. Wieczorem staraniem Miejskiego Komitetu obchodu odbyła się w auli uroczysta akademia ze współudziałem młodzieży. Dnia 9 marca przesłała młodzież wraz z Gronem nauczycieli Zakładu pocztówki z życzeniami imieninowemu Marszałkowi J. Piłsudskiemu na Maderę.

Ferje wielkanocne trwały od 31 marca do 13 kwietnia włącznie.

W sobotę dnia 2 maja i niedzielę 3 maja obchodził Zakład uroczystość rocznicę Konstytucji 3-Maja. W sobotę 2 maja odbyła się wieczornica z udziałem Rodziców i opiekunów młodzieży, w niedzielę współdziałała młodzież w wieczornicy dla publiczności miasta w Domu Katolickim.

Dnia 15 maja wygłosiła w auli dla młodzieży Zakładu obszerny referat o czytelnictwie nauczycielka Zakładu p. Siwińska Wanda.

Ferje Zielonych Świątek trwały od 23 do 28 maja włącznie.

W piątek i sobotę 29. V. i 30. V. odbył się pod przewodnictwem kierownika Zakładu ustny egzamin dojrzałości. Dla wszystkich klas oba te dni poświęcono na wycieczki.

W niedzielę dnia 31 maja po nabożeństwie wzięła młodzież udział w uroczystym poranku z okazji tygodnia Matki i Dziecka. Program poranku wypełniły deklamacje i odczyt nauczycielki Zakładu p. Filipowskiej Anny.

W niedzielę dnia 7 czerwca po nabożeństwie zebrała się młodzież w auli celem uroczystego pożegnania maturzystów Zakładu. Uroczystość otwarto śpiewem chórowym młodzieży, następnie nauczyciel Zakładu opiekun klasy VIII p. Wiśniewski pożegnał młodzież i wręczył świadectwa dojrzałości.

Członków Grona nauczycielskiego pożegnał przemówieniem, wygłoszonym po łacinie abiturjent p. Guździół Władysław, a młodzież Zakładu abiturjentka p. Kuberzanka Helena. Ze strony młodzieży pożegnał abiturjentów uczeń klasy VII Pałac Ludwik. Uroczystość zakończyło przemówienie kierownika Zakładu i wspólny śpiew „Gaudeamus igitur“.

We wtorek dnia 9 czerwca obchodził Zakład „Święto Sportowe“ młodzieży. Po nabożeństwie wypełniły program całego dnia gry i zawody sportowe.

Dnia 21 czerwca wzięła młodzież licznie udział w Święcie Wychowania Fizycznego i Przystosowania Wojskowego.

W niedzielę, dnia 28 czerwca zakończono rok szkolny nabożeństwem, poczem nastąpiło uroczyste rozdanie świadectw.

II.

Dyrekcja, Grono nauczycielskie, służba.

A) Dyrektor, nauczyciele i przedmioty, których uczono

z końcem roku szkolnego 1929/30.

- 1) Grobicki Błażej, dyrektor, opiekun klasy VIII, uczył języka polskiego w klasach VIb, VIII, języka łacińskiego w kl. IV; razem tygodniowo 12 godzin.

Nauczyciele etatowi

- 2) Ciesielski Henryk, uczył języka łacińskiego w klasach V, VIa, języka greckiego w klasach V, VIb, VII; razem tygodniowo 28 godzin.
- 3) Filipowska Anna, udzielała ćwiczeń cielesnych uczniom w klasach I, II, III, IV, łącznie V, i VIb, łącznie VII i VIII; razem tygodniowo 18 godzin.
- 4) Kręjewski Ludwik, opiekun klasy V, uczył języka francuskiego w klasach II, III, IV, V, VIa, VIb, VII, VIII; razem tygodniowo 28 godzin.
- 5) Mochnacki Mireśław, opiekun klasy IV, uczył matematyki w klasach II, III, IV, V, VIa, VIb, VII, VIII, fizyki w klasach VII, VIII; razem tygodniowo 27 godzin.
- 6) Ociepka Hipolit, opiekun klasy I, uczył przyrody w klasach I, II, III, IV, matematyki w kl. I, języka francuskiego w kl. I; razem tygodniowo 22 godziny.
- 7) Podgórski Nikodem, opiekun klasy III, uczył geografii w klasach I, II, III, V, VIa, VIb, rysunków w klasach I, II, III, robót ręcznych w klasach I, II, III; razem tygodniowo 24 godzin.

- 8) Słowik Piotr, opiekun klasy VIa, pomocnik kancelaryjny Dyrekcji, kierownik hufca szkolnego, uczył historii w klasach I, II, III, IV, V, VIa, VIb, VII, VIII, prowadził gry i zabawy w wymiarze tygodniowym 2 godz.; razem tygodniowo 24 + 6 godzin.
- 9) Ks. Sobiecki Wiktor, opiekun klasy II, uczył religii w klasach I, II, III, IV, V, VIa, VIb, VII, VIII; razem tygodniowo 18 godzin.
- 10) Stępień Tadeusz, opiekun klasy VII, zawiadowca biblioteki uczn., uczył języka polskiego w klasach I, II, III, IV, V, VIa, VII, propedeutyki filozofji w kl. VIII; razem tygodniowo 27 godzin
- 11) Tanaś Jan, kierownik gier i zabaw uczniów, udzielał ćwiczeń cielesnych uczniom klas I, II, III, IV, V, VIa, VIb, VII, VIII; razem tygodniowo 27 + 6 godzin.
- 12) Wiśniewski Antoni, opiekun klasy VIb, zawiadowca biblioteki naucz. i gabinetu filolog., uczył języka łacińskiego w klasach VIb, VII, VIII, języka greckiego w klasach VIb, VIII, kultury klasycznej w klasach VII, VIII; razem tygodniowo 28 godzin.

Nauczyciele kontraktowi

- 13) Młynarz Hipolit, udzielał śpiewu w klasach I, II, III, oraz śpiewu chórowego we wszystkich klasach w wymiarze 2 godziny tygodniowo, razem tygodniowo 7 godzin.

Nauczyciele urlopowani

- 14) Jawiński Karol, pełnił obowiązkową służbę przy wojsku.
- 15) Kiełmiński Henryk, urlop bezpłatny celem pełnienia obowiązków kierownika Miejskiego Gimnazjum w Grodzisku Wlkp.
- 16) Sauter Wiesław, urlop płatny celem pełnienia obowiązków nauczycielskich w Miejskim Gimnazjum Koedukacyjnym w Międzychodzie.

Lekarz szkolny

- 17) Dr. Madej Kazimierz, lekarz powiatowy w Kępnie, zajęć tygodniowych 15 godzin.

B) Służba

- 1) Jerczyński Filip, woźny.
- 2) Bukowski Szczepan, prowizoryczny woźny.
- 3) W budynku byłego gimn. żeńskiego
Stężala Stanisław, woźny, opłacany przez Magistrat miasta Kępna.

A) Dyrektor, nauczyciele i przedmioty, których uczą

z końcem roku szkolnego 1930/31.

- 1) Moese Henryk, profesor, kierownik Zakładu, uczył matematyki w klasach: I, V, VI, VIa, VIIb, VIII; razem tygodniowo 11 godzin.

Nauczyciele stali

- 2) Ociepka Hipolit, opiekun klasy II, zawiadowca zbiorów do nauki przyrody, uczył przyrody w klasach I, II, IV, matematyki w kl. III, języka łacińskiego w kl. IV, języka francuskiego w kl. II, rysunków w kl. I; razem tygodniowo 22 godziny.
- 3) Podgórski Nikodem, opiekun klasy IV, zawiadowca zbiorów do nauki geografii, rysunków i robót ręcznych, uczył geografii, w klasach I, II, III, V, VI, języka polskiego w kl. IV, rysunków w klasach II, III, robót ręcznych w klasach I, II, III; razem tygodniowo 28 godzin.

- 4) Słowik Piotr, opiekun klasy VIIa, zawiadowca zbiorów do nauki historii, pomocnik kancelaryjny Dyrekcji, kierownik hufca szkolnego, uczył historii w klasach III, IV, V, VI, VIIa, VIIb, VIII. języka polskiego w kl. II, ćwiczeń cielesnych w kl. I; razem tygodniowo 26 godzin + 4 (hufiec).
- 5) Wiśniewski Antoni, opiekun klasy VIII, zawiadowca biblioteki nauczycielskiej i gabinetu filologii klas., uczył języka łacińskiego w klasach V, VIII, języka greckiego w klasach VIIa, VIIb, VIII, propedeutyki filozofji w kl. VIII; razem tygodniowo 30 godzin.

Nauczyciele tymczasowi

- 6) Adamusówna Marjanna, opiekunka klasy III, zawiadowczyni zbiorów do nauki fizyki oraz pracowni fizykalnej, uczyła fizyki w klasach VIIa, VIIb, VIII, matematyki w klasach I, II, IV, przyrody z fizyką w kl. III; razem tygodniowo 25 godzin.
- 7) Filipowska Anna, generalna wychowawczyni uczennic Zakładu, kierowniczka gier i zabaw uczennic, udzielała ćwiczeń cielesnych uczennicom w klasach I, II, III, IV, V, VI, VIIb, VIII; razem tygodniowo 24 godzin + 4 (gry i zabawy).
- 8) Graja Ludwik, mgr. fil., opiekun klasy VI, zawiadowca biblioteki niemieckiej i francuskiej uczniów; uczył języka francuskiego w klasach I, III, IV, V, VI, VIIa, VIIb, VIII razem tygodniowo 26 godzin.
- 9) Siwińska Wanda, opiekunka klasy VIIb, zawiadowczyni biblioteki polskiej uczniów, uczyła języka polskiego w klasach I, III, V, VI, VIIa, VIIb, VIII; razem tygodniowo 25 godzin.
- 10) Ks. Sobeci Wiktor, opiekun kl. I, uczył religii w klasach I, II, III, IV, V, VI, VIIa, VIIb, VIII, historii w klasach I, II; razem tygodniowo 22 godziny.
- 11) Tanaś Jan, zawiadowca sali gimnastycznej, kierownik gier i zabaw uczniów, udzielał ćwiczeń cielesnych uczniom klas II, III, IV, V, VI, VIIa, VIIb, VIII, śpiewu w klasach I, II, III, śpiewu chórowego w wymiarze 2 godzin tygodniowo; razem tygodniowo 31 godzin + 6 (gry i zabawy).

Nauczyciele kontraktowi

- 12) Deresiewicz Bogdan, opiekun klasy V, uczył języka łacińskiego w klasach VI, VIIa, VIIb, języka greckiego w klasach V, VI; razem tygodniowo 27 godzin.

Nauczyciele urlopowani

- 13) Chmielewska Wanda Jadwiga, nauczycielka tymczasowa, pełni obowiązki służbowe w Kuratorjum Okr. Szkoln. Poznań.
- 14) Ciesielski Henryk, nauczyciel tymczasowy, pełni obowiązkową służbę wojskową.
- 15) Jawiński Karol, nauczyciel tymczasowy, na urlopie płatnym, pełni obowiązki nauczycielskie w Miejskiem Gimnazjum Koedukacyjnem w Międzychodzie.
- 16) Kiełmiński Henryk, nauczyciel stały na urlopie bezpłatnym, pełni obowiązki kierownika w Miejskiem Gimnazjum w Grodzisku Wlkp.
- 17) Sauter Wiesław, nauczyciel tymczasowy na urlopie płatnym pełni obowiązki nauczycielskie w Miejskiem Gimnazjum Koedukacyjnem w Międzychodzie.

Lekarz szkolny

- 18) Dr. Madej Kazimierz, lekarz powiatowy w Kępnie, zajęć tygodniowych 15 godzin.

B) Zmiany w gronie nauczycielskiem w ciągu roku szkolnego 1930/31.

Groblicki Błażej, dyrektor, przeniesiony w stan nieczynny reskryptem Pana Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 13 czerwca 1930 r. Nr. II. 13450/30, zwolniony ze służby państwowej i przeniesiony w stan spoczynku z dniem 28 lutego 1931, reskryptem Pana Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 25 listopada 1930 r. Nr. II. 26766/30.

Moese Henryk, nauczyciel stały w Państwowym Gimnazjum w Śremie, przeniesiony w tym samym charakterze do Państwowego Gimnazjum w Kępnie rozporządzeniem Kuratorium O. S. P. z dnia 26 sierpnia 1930 r. Nr. II. 26524/30; mianowany kierownikiem Państwowego Gimnazjum w Kępnie od 1 września 1930 r. rozp. Kuratorium O. S. P. z dnia 26 sierpnia 1930 r. Nr. II. 32592/30.

Adamusówna Marjanna, mianowana nauczycielką tymczasową w tutejszym Zakładzie rozp. Kuratorium O. S. P. z dnia 3 grudnia 1930 Nr. II 47027/30 od dnia 1 grudnia 1930 r.

Chmielewska Wanda Jadwiga, mianowana nauczycielką tymczasową w tutejszym Zakładzie od dnia 1 maja 1931 r. rozp. Kuratorium O. S. P. z dnia 22 maja 1931 r. Nr. II. 16364/31 z jednoczesnym przydzieleniem obowiązków służbowych w Kuratorjum.

Ciesielski Henryk, zwolniony na czas pełnienia służby wojskowej rozp. Kuratorium O. S. P. z dnia 1 sierpnia 1930 Nr. II. 30061/30.

Deresiewicz Bogdan, mianowany nauczycielem kontraktowym w tutejszym Zakładzie od dnia 1 września 1930 r. rozp. Kuratorium O. S. P. z dnia 5 sierpnia 1930 r. Nr. II. 29398/30.

Graja Ludwik, nauczyciel Państwowego Gimnazjum im. I. Paderewskiego w Poznaniu przeniesiony do tutejszego Zakładu rozp. Kuratorium z dnia 19 lipca 1930 r. Nr. II. 28044/30 od 1 września 1930 r.

Filipowska Anna, nauczycielka tymczasowa tutejszego Zakładu uzyskała zmniejszenie obowiązującego wymiaru godzin o pięć godzin tygodniowo celem sprawowania opieki wychowawczej nad młodzieżą żeńską w tutejszym Zakładzie rozp. Kuratorium O. S. P. z dnia 5 listopada 1930 r. Nr. II. 42765.

Jawiński Karol, nauczyciel tymczasowy tutejszego Zakładu po odbyciu służby wojskowej otrzymał urlop płatny na czas od dnia 16 września 1930 r. do dnia 31 sierpnia 1931 r. celem pełnienia obowiązków nauczycielskich w Miejskim Gimnazjum Koedukacyjnym w Międzychodzie rozp. Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 22 października 1930 r. Nr. II. 22799/30.

Kielmiński Henryk, nauczyciel stały w tutejszym Zakładzie, otrzymał rozp. Kuratorium O. S. P. z dnia 1 kwietnia 1930 r. Nr. II. 10475/30 urlop bezpłatny na rok szkolny 1930/31 celem pełnienia obowiązków kierownika Miejskiego Gimnazjum w Grodzisku Wlkp.

Krajewski Ludwik, zwolniony na czas służby wojskowej rozp. Kuratorium O. S. P. z dnia 7 sierpnia 1930 r. Nr. II. 29733/30; po zwolnieniu z wojska przeniesiony z tutejszego Zakładu do Państwowego Gimnazjum Męskiego w Ostrowie Wlkp. od dnia 1 lutego 1931 r. Rozp. Kuratorium O. S. P. z dnia 2 lutego 1931 r. Nr. II. 4003/31.

Mochnacki Miroslaw, nauczyciel tutejszego Zakładu zwolniony ze służby w tutejszym Zakładzie z dniem 28 lutego 1931 r. rozp. Kuratorium O. S. P. z dnia 25 listopada 1930 r. Nr. II. 44456/30.

Sauter Wiesław, nauczyciel tutejszego Zakładu otrzymał rozp. Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 23 lipca 1930 r. Nr. II. 28020/30 urlop płatny na rok szkolny 1930/31 celem pełnienia obowiązków nauczycielskich w Miejskim Gimnazjum Koedukacyjnym w Międzychodzie.

Siwińska Wanda, nauczycielka Państwowego Gimnazjum w Rawiczu przeniesiona do tutejszego Zakładu rozporządzeniem Kuratorium O. S. P. z dnia 12 stycznia 1931 r. Nr. II. 1682/31 od dnia 1 lutego 1931 r.

Stępiń Tadeusz, nauczyciel tutejszego Zakładu zwolniony ze służby z dniem 31 marca 1931 r. rozp. Kuratorium O. S. P. z dnia 22 grudnia 1930 r. Nr. II. 49954/30.

C) Służba

- 1) Jerczyński Filip, woźny.
- 2) Bukowski Szczepan, prowizoryczny woźny.
- 3) Stężala Jan, woźny w budynku byłego Gimnazjum Żeńskiego, opłacany przez Magistrat miasta Kępna.

III.

Działalność wychowawcza.

A) Sprawozdanie generalnej wychowawczynie.

W związku z wprowadzeniem koedukacji w gimnazjum w Kępnie powierzono dnia 1-go grudnia p. Filipowskiej urząd generalnej wychowawczynie. Opieka wychowawcza obejmowała 68 dziewcząt. Z tych 49 uczennic mieszkało w Kępnie, 44 u rodziców, 5 na stacji. Stwierdzono, że uczennice, będące na stacji, miały opiekę dostateczną, gdyż 3 mieszkały u bliskich krewnych, 2 z kl. I-szej na stacji, zatwierdzonej przez Dyрекcję. Uczennic zamiejscowych było 19, mianowicie:

kl. VIIb

Świba dojeżdża koleją 1 uczennica
Słupia „ „ 1 „
Rychtal „ „ 1 „
Wieruszów dojeżdża koleją 1 uczennica

kl. V

Świba dojeżdża koleją 1 uczennica

kl. IV

Baranów dochodzi 1 uczennica
Podzamcze dojeżdżają koleją 2 uczennice
Rychtal dojeżdża koleją 1 uczennica
Opatów „ „ 1 „

kl. II

Rychtal dojeżdża koleją 1 uczennica
Podzamcze „ „ 1 „
Słupia „ „ 1 „
Zosin „ „ kołmi 1 uczennica

kl. I

Rychtal dojeżdża koleją 1 uczennica
Podzamcze „ „ 1 „
Trzcinica „ „ 1 „
Bralin dojeżdżają koleją 2 uczennice.

Uczennice, które przyjeżdżały rannym pociągiem na godzinę lub półtorej przed otwarciem gimnazjum, gromadziły się w byłym gimnazjum żeńskim w specjalnie na ten cel przeznaczonej sali. Opiekę nad nimi powierzono najstarszej uczennicy z klasy VIIb.

W celach wychowawczych przeznaczono 3 dni w tygodniu na pogadanki. Uczennice gromadziły się grupami (starsze, młodsze, średnie). Z dziewczętami, zajętemi robotami ręcznymi, przeprowadzono pogadanki. Omawiano na nich kwestje bieżące

z życia szkolnego, jak stosunek uczennic do uczniów, do panów profesorów, zachowanie się w klasie, domu, szkole, kwestje ubioru i t. d., rozstrzygano i łagodzone konflikty klasowe lub indywidualne. Celem zbliżenia wzajemnego i wyrobienia zmysłu solidarności czytano wspólnie odpowiednie książki. Na początku stycznia urządzono „gwiazdkę“ dla dziewcząt. W czasie karnawału urządzono dwie zabawy, na których uczennice starsze zajmowały się dekoracją sali i bufetem. Podczas zabawy klasy I do III-ciej uczennice z tych klas wykonały krakowiaka figurowego.

Z nastaniem wiosny urządzono szereg majówek do Szumu, nad jezioro i do lasu, całodzienną wycieczkę do Antonina i wycieczkę rowerami klasy VIII-ej do Domanina.

Generalna wychowawczyni była obecna z urzędu podczas wszystkich przerw w gmachu gimnazjum, sprawowała dyżury na nabożeństwach szkolnych, a na zarządzenie Dyrekcji rozrzucała opiekę nad uczennicami w czasie akademii 1) ku czci Marszałka Piłsudskiego, 2) podczas „Tygodnia Pomorza“ 3) ku czci „Trzeciego Maja“, 4) podczas „Dziesięciolecia Śląska“ i 5) podczas wyświetlania filmu dla młodzieży.

Generalna wychowawczyni brała udział w wszystkich konferencjach klasowych i plenarnych i zabierała głos w sprawach, dotyczących uczennic a zwłaszcza zachowania.

Podczas wywiadówek klasowych generalna wychowawczyni porozumiewała się z rodzicami, starając się poznać warunki pracy domowej uczennic.

Działalność wychowawczą rozszerzono przez zaznajomienie uczennic z pracą społeczną. Urządzono mianowicie w gimnazjum rodzaj koła charytatywnego, spieszącego z pomocą materialną i moralną najbardziej w Kępnie. W związku z tem 20 grudnia obdarzono 15 dzieci biednych odzieżą i zabawkami, które zebrały, naprawiły lub uszyły same dziewczęta. Działalność ta uprawiana z entuzjazmem przez uczennice trwa nadal.

B. Harcerska drużyna gimnazjalna.

Drużyna harcerska istnieje na terenie tutejszego Zakładu już od roku 1924. Założycielem i bardzo gorliwym opiekunem ówczesnej drużyny był pan Płoskonka, który swym zapałem porwał wrażliwe dusze młodzieży, zachęcając ją do wzniosłej pracy nad sobą. Niestety, z jego odejściem słomiany ogień zgasł, a liczba członków jak to wykazuje kronika harcerska, zmalała ze 120 na 35 członków. I ta mała garstka zdana była na własne siły. Powstało cobywła w 1927 r. Koło Przyjaciół Harcerzy, które jednak wcale nie zaopiekowało się harcerstwem. Lecz ochotna garstka nie zwątpiła w owoce swej pracy.

Zwrot na lepsze rozpoczyna się dopiero w roku 1930. Opiekunem drużyny harcerskiej zostaje p. Tanaś Jan; który stara się obudzić życie w drużynie. Już tego roku podczas wielkich wakacyj członkowie drużyny harcerskiej brali udział w obozie letnim w Korytach, w kursie technicznym w Międzychodzie i w obozie wędrownym po Górnym Śląsku. We wrześniu tegoż roku rozpoczyna się wytężona praca drużyny we wszystkich możliwych kierunkach, aby tą drogą kształcić charaktery i wzmacniać siły fizyczne młodzieży. Sumienna i wytężona praca 35-ciu porywa innych, tak, że wkrótce liczba członków wzrasta do 58. W tym też mniej-więcej czasie dwóch członków zdobywa stopień harcerza ówika, jakiego w poprzednich sześciu latach nie zdobył nikt, reszta członków zdobywa również wyższe stopnie harcerskie oraz wiele sprawności. Z powodu powiększenia i stałego jeszcze wzrastania liczby harcerzy, podzielono drużynę na dwa plutony, starszych i młodszych, aby w ten sposób móc raźniej i skuteczniej pracować. Zbiórki drużyny odbywają się raz na miesiąc, natomiast zbiórki zastępów, których jest pięć odbywają się co tydzień. W porze wiosennej urządza drużyna dużo wycieczek, na których szkolą się harcerze praktycznie i przygotowują się do obozu letniego, który w tym roku odbędzie się w Węgierskiej Górcie. W obozie tym weźmie udział około 30 harcerzy, którym z wielką pomocą materialną przychodzi w tym roku Koło Przyjaciół harcerzy, asygnując na ten cel 800 zł. W związku z tem nadmienić należy, że dawniejsze Koło Przyjaciół Harcerzy z powodu małego interesowania się sprawą harcerstwa zostało rozwiązane, a w to miejsce powstało za inicjatywą obecnego dyrektora gimnazjum p. Henryka Moesego nowe Koło Przyjaciół Harcerzy, liczące przeszło 60 czynnych członków. Prezesem Koła Przyjaciół Harcerzy jest dyrektor gimnazjum p. Henryk Moese.

Nadmienić jeszcze trzeba, że harcerze nasi brali zawsze czynny udział w przygotowaniach i w samych imprezach urządzanych przez nasz Zakład, oraz w imprezach powiatowych. Poważną pozatem rolę odegrali w przedstawieniu amatorskiem p. t. „Karpaccy Górale“ urządzonem przez miejscowy Hufiec, wywiązując się ze swych ról zupełnie dobrze. W związku z przedstawieniem tem wpłynęło do kasy drużyny harcerskiej 78,50 zł. Zatem stan kasy po pokryciu niedoboru z lat ubiegłych przedstawia się następująco:

dochody – 141,35 zł
<u>rozchody – 136,36 „</u>
pozostaje w kasie 4,99 zł

C) Koło gimnazjalne L. O. P. P.

Założone dnia 1. XI. 1929 „Gimnazjalne Koło L. O. P. P.“ składało się w roku szkolnym z członków rzeczywistych

i wspierających. Członkami rzeczywistymi byli wszyscy nauczyciele oraz 3 uczniowie. W miejsce ustępującego pana dyr. Groblickiego został obrany na prezesa Koła p. dyr. Moese. Reszta członków zarządu pozostała niezmienną. Liczba członków tak rzeczywistych jak wspierających zmieniała się stale z powodu przesiedleń i t. d.

Poszczególne miesiące wykazywały następujące frekwencje:

	Członkowie rzeczyw.	Członkowie wspier.	Suma z ze- branych składek zł
Wrzesień 1930	14	234	30,40
październik „	13	252	31,70
listopad „	17	263	34,80
grudzień „	16	250	34,00
styczeń 1931	16	258	34,80
luty „	17	281	36,60
marzec „	17	269	35,40
kwiecień „	15	238	31,30
		Razem	269,00

Rozchody były następujące:

za książki i plany	3,50 zł	}
za druki propagand.	1,35 zł	
skarbnikowi na drobne wydatki		
za rok 1930/31	5,00 zł	
		9,85 zł
	Pozostało	<u>259,15 zł</u>

Kwotę tą w miesięcznych ratach przekazywano Komitetowi Wojew. przez wpłacanie do Pow. Kasy Oszczędności na konto 11470.

D) Koło gimnazjalne Komitetu Floty Narodowej.

Dyrekcja gimnazjum doceniając ważność zainteresowania zagadnieniem morza przyszłych obywateli Rzplitej, postanowiła założyć wśród uczniów Koło Floty Narodowej. W tym celu odbyło się 21. II. 31 r. w auli gimnazjum zebranie wszystkich uczniów Zakładu, wobec których wygłosił p. prof. A. Wiśniewski piękny, o głębokiej treści referat p. t.: „Zagadnienie dostępu Polski do morza pod względem ekonomicznym i politycznym“, zachęcając w końcowych słowach wszystkich uczniów do wstępowania do K. Fl. N. Zachęta ta znalazła w duszy młodzieży należyty oddźwięk, gdyż na członków wspierających zapisało się z pośród młodzieży: 248 uczniów i uczennic; prócz tego,

jako członkowie wspierający - czynni zapisali się wszyscy członkowie Grona Nauczycielskiego, w liczbie 13 osób. Za I. kwartał wysłano na rzecz Kom. Fl. N. w Warszawie - 84 zł. Zarząd Koła stanowią: pp. A. Wiśniewski (prezes), J. Tanaś (sekretarz), B. Deresiewicz (skarbnik).

E) Koło Krajoznawcze im. W. Pola.

Opiekun nauczyciel N. Podgórski.

Założone w r. 1923 przechodziło gimnazjalne Koło Krajoznawcze od tego czasu okresy wzrostu liczby członków do kilkudziesięciu i wzmożonej pracy w postaci wycieczek bliższych i dalszych oraz zebrań na odczyty i pogawędki, jakoteż okresy odpływu członków do innych organizacyj uczniowskich zwłaszcza nowopowstałych.

W roku 1930/31 liczyło Koło przeszło 50 członków przeważnie z klas niższych i średnich, którzy chętnie odbywali krótkie wycieczki geograficzne do najbliższych wiosek celem poznania okolic Kępna. W tym czasie urządziło Koło także 2 wycieczki kolejną, do Kochłów i Wielunia i przywiózło z Wielunia kilka zdjęć fotograficznych, dokonanych przez ucznia kl. VIII, Ryszarda Nieboraka.

Poza wycieczkami zbierali się członkowie i sympatycy Koła w b. gimnazjum żeńskim, gdzie słuchali referatów i sprawozdań z odbytych wycieczek dalszych lub czytali ciekawsze artykuły z czasopisma „Orli Lot” i Czasopisma Geograficznego. W okresie sprawozdawczym tj. w r. szkolnym 1930/31 wygłoszono w Kole 5 referatów, a mianowicie: 1) Wrażenia z wycieczki do Bolesławca. 2) Rowerem przez Ostrzeszów, Kobylagórę, Marcinkę i Bralin do Kępna. 3) Wrażenia z wycieczki na wzgórza Parzynowskie. 4) Wędrówka po Podolu. 5) Wrażenia z wycieczki do Wielunia. Na zebraniach Koła odczytano także kilka artykułów z „O. Lotu” jak 1) Sprawozdanie ze Zjazdu P. K. K. w Krzemieńcu. 2) Idee ruchu krajoznawczego, jego historia i zadanie. 3) Zbiór siana na Polesiu. 4) Podróż Wisłą do Gdańska, oraz z czasopisma Geograficznego Podróż ks. Sapiehy po Kongu Belgijskiem i próby zdobycia terenów dla kolonizacji polskiej.

Koło posiada bibliotekę, liczącą 386 książek, oraz inwentarz, obejmujący mapy, widokówki, fotografie, naczynia do wycieczek, zbiorki zoologiczne i geologiczne, aparat fotograficzny i różne monety i banknoty.

Zestawienie kasowe:

Dochód w roku 1930/31	.	.	.	50,04 zł
Wydatki „ „ „	.	.	.	44,60 „
				5,44 zł
				Gotówka w kasie

F) Akcja oszczędnościowa w roku szkolnym 1930/31.

Zapoczątkowana w dawniejszych latach akcja oszczędnościowa wykazała w minionym roku szkolnym dalszy pomyślny rozwój. Oprócz klas VII i VIII wszystkie inne posiadały książeczki depozytowe.

Złożyły

Klasa	Liczba uczniów klasy	Liczba uczniów oszczędzających	Kwota zaoszczędzona zł
I.	39	32	381,35
II.	30	19	46,90
III.	43	25	40,55
IV.	39	14	162,90
V.	39	5	18,15
VI.	36	20	111,10
Razem			760,95

Kwotę tę zdeponowano w „Powiatowej Kasie Oszczędności“.

Oprócz tego posiadają liczni uczniowie osobne książeczki depozytowe w P. K. O., Banku Ludowym lub w Powiatowej Kasie Oszczędności.

Akcją oszczędnościową w tutejszym Zakładzie zajmuje się nauczyciel p. Ociepka Hipolit.

G) Kółko „Les amis de la France“.

W dniu 7 marca b. r. utworzyli uczniowie i uczennice zakładu Kółko „Les Amis de la France“, mające na celu, przez współpracę członków:

- 1) pogłębienie wiadomości z literatury i historii Francji,
- 2) nabranie większej wprawy w konwersacji, przez urządzanie pogawędek na najrozmaitsze tematy,
- 3) utrzymywanie kontaktu z młodzieżą francuską oraz, o ile możliwości, abonowanie czasopism franc.

W tym też celu utworzono trzy sekcje: a) literatury, b) konwersacji, c) gramatyki.

Na zebraniach sekcji literatury wygłoszono następujące referaty:

- 1) „Hernani, drame rom. de Victor Hugo et Masepa, tragédie rom.“ de Jules Słowacki – ref. Wł. Guździół (kl. VIII).
- 2) „Rabelais, sa vie et son oeuvre“ – ref. Opiekun Koła.
- 3) „Emile“ de Rousseau – ref. W. Plewiński (kl. VIII).
- 4) „Les Lettres persanes“ de Montesquieu – ref. S. Goszczyński (kl. VIII).

5) „Le Pêcheur d'Islande“ de Pierre Loti –	ref. St. Maciejewski (kl. VIIa).
6) „La Comédie au XVII-e siècle“ –	ref. S. Nowak (kl. VIIa).
7) „L'âge classique en France“ –	ref. Wł. Guździol (kl. VIII).

Po referatach odbywały się ożywione dyskusje.

Podkreślić należy z uznaniem ofiarną pracę kierownika sekcji abitur, Wł. Guździola.

Tematy wzięte z życia codziennego były przedmiotem pogawędek na zebraniach sekcji konwersacji, n. p. Visite de cérémonie, Visite familière, Santé et Maladie etc.

Zebrania kończyły się grą towarzyską np. Jeu de gant, l'Aoocat... etc, by wszystkich członków zachęcić do rozmowy. Zebrań odbyto 4.

Zadaniem sekcji gramatyki było niesienie pomocy, zwłaszcza słabszym kolegom, w dziedzinie gramatyki franc.

By nawiązać kontakt z młodzieżą francuską, zwrócono się do biura: „Correspondance scolaire internationale – Musée Pédagogique“ w Paryżu, oraz do redakcji miesięcznika „Notre Pologne“, z prośbą o przesłanie adresów młodych przyjaciół Polski. Obecnie już znaczny procent uczennic i uczniów koresponduje z młodzieżą nieomal wszystkich stron Francji a nawet i Algieru.

Zaobonowano również miesięcznik franc. „Notre Pologne“ w liczbie 100 egz. Kółko liczy obecnie 44 członków.

Zarząd Koła stanowią: Stanisław Maciejewski (kl. VIIa) – prezes; Stefanja Słowikówna (VIIb) – wiceprezes; Natalja Fleischerówna (VIIIb) – sekretarka; Walenty Noga (VI) – skarbnik.

Opiekunem Koła jest p. L. Graja.

H) Sodalicja Marjańska.

Sodalicja Marjańska pragnie wyszkolić liczne zastępy ludzi dzielnych, miłością Boga i Ojczyzny nawskroś przejętych, którzyby w życiu domowym i obywatelskim z żelazną konsekwencją, z pełną siłą własnego przekonania stosowali zasady religii katolickiej.

Tak szczytne hasła znajdują podatny grunt na terenie gimnazjum. Założycielem i pierwszym moderatorem sodalicyj był prefekt ks. Feliks Kwade; kanonicznie erygowana przez J. E. ks. kard. Augusta Hlonda dnia 14 lutego 1928, a dokument agregacyjny nosi datę 16 kwietnia 1928 roku.

Już w początkach rozwój sodalicyj był zapewniony, w skład bowiem konsulty czyli zarządu wchodził członkowie wyszkoleni i do pracy sodalicyjnej doskonale przygotowani (prezesi: Świadek, Gablikowski).

Krótki rzut oka na okres roku szkolnego 1930/31 pozwoli nam wnikać w życie i pracę sodalicyj uczniów.

Członkowie korzystają dużo pod względem umysłowym, opracowując i wygłaszając referaty:

1. O misji polskiej w Afryce – wygl. sod. Nieborak
2. Stan Polskiej Misji Roderyjskiej w ostatnich latach – „ sod Noga
3. W jakim duchu winniśmy słuchać Mszy św. – „ sod. Kawiecki
4. Organizacja pracy domowej ucznia – „ sod. Kawiecki
5. Św. Franciszek jako wzór kształcenia woli – „ sod. Czechowski
6. Czego uczymy się od Piotra Jerzego Frassatiego – „ sod. Kopeczyk
7. Pobożność sodalisa i sodalicje akademickie – streszczenie referatów ze zjazdu w Onieźnie – „ sod. Kopeczyk
8. Sodalis na wakacjach – „ sod. Sobiecki

Dyskusja nad referatami z początku roku słaba w ostatnich miesiącach znacznie zostaje ożywioną dzięki ustawicznym wysiłkom zarządu.

Jako organizacja oparta na podstawach religijnych dysponuje sodalicja licznymi środkami służącymi do wyrobienia moralnego swych członków. Co miesiąc przystępują sodalisi gremjalnie do spowiedzi i komunji św., a szczególnie chętnie zbierają się na miesięczne nabożeństwa, których głównym punktem jest 15 min. rozmyślanie na podstawie dziełka ks. J. Winkowskiego: „Przed tak wielkim Sakramentem“.

Sodalicja również i nazewnątrz ujawnia swoją żywotność, urządzając w czasie Wielkiego Postu wykład z przezroczeniami dla szerszej publiczności. Wykład podzielony był na dwie części, jedna p. t. „Matka Boska Królowa Korony Polskiej“, druga „Zwyczaj święteczny w Polsce“. Ogólnego zbioru było 66,10 zł. Część powyższej sumy przeznaczono na zakupienie nowych książek do biblioteki sodalicyjnej.

Ważnem również zdarzeniem w życiu sodalicyjnym ostat. roku szkolnego była uroczystość łamania opłatka. Uroczystość spełniła swój zamierzony cel, bo zacieśniła węzły braterstwa między sodalisami, pozwalając im spędzić kilka beztroskich chwil w niezwykle serdecznym nastroju.

Wszyscy sodalisi korzystają z własnej biblioteki. Ma ona wyeliminować z życia młodzieży lekturę nieodpowiednią, a dać jej do rąk cały szereg książek dobrych, do umysłowości i psychiki młodzieży dostosowanych, któreby ją nietylko zainteresowały ale i budowały. Narazie jest jeszcze w powijakach. Dnia 25. V. 31 obejmował spis książek 130 pozycyji; około 50 z nich to dzieła nowsze z dziedziny religijnej, wychowawczej i beletrystyki. Kilka dzieł wypożyczono również niesodalisom.

Czasopismo „Pod Znakiem Mariji“ abonują sodalisi w 27 egzemplarzach; czytają też inne pisma: „Pro Christo“, „Sodalis Marianus“, „Misje Katolickie“, „Orlęta“, „Głos Eucharystyczny“, złożone w „teczce“, którą podają sobie z rąk do rąk według alfabetycznego spisu członków.

Sodalicja nawiązuje kontakt z innymi organizacjami na terenie gimnazjum oraz z sodalicjami gimnazjalnymi z Ostrzeszowa i Ostrowa.

Akcja sodalicii wychodzi często poza ścisłe ramy organizacji. Sodalisi łącznie z innymi uczniami i uczennicami Zakładu zbierają stanjoli i znaczki na misję. W roku szkolnym 1929/30 wysłano kilkanaście książek, różańców i trzy kilogr. stanjolu, a w roku 1930/31 dwa kilogr. stanjolu oraz kilkadziesiąt tysięcy znaczków. W zbieraniu tych wszystkich rzeczy największą jednak zasługę mają nie sodalisi lecz harcerze oraz uczniowie i uczennice wszystkich klas. Za swą pracę otrzymali uczniowie pisemne podziękowanie od „Misyjnej Akcji Znaczkowej“ z Krakowa. – Sodalisi sprzedali wśród swych kolegów 50 egzempl. kalendarzyka sodalicyjnego na rok szkolny 1930/31; pomagają również w rozpowszechnianiu czasopism np. „Przewodnika Katolickiego“, który abonuje młodzież Zakładu w 48 egzemplarzach i „Małego Misjonarza“ w liczbie 72 egzemplarzy miesięcznie.

Obecnie sodalicja liczy 26 członków.

W skład ostatniego zarządu wchodzi:

Józef Kopczyk –	prefekt sodalicii
Edward Kawicki –	wiceprefekt
Ryszard Nieborak –	sekretarz
Zdzisław Bytoński –	skarbnik
Józef Czechowski –	bibliotekarz
Łzydor Sobecki –	instruktor

Tak się przedstawia całoroczna działalność. Braki są jeszcze wielkie. Lecz dotychczasowe rezultaty pozwalają mieć nadzieję, że i na przyszłość sodalisi zabiorą się do wyteźzonej pracy dla dobra własnego i bliźnich.

1) Świetlica.

Ponieważ na terenie gimnazjum nie było w b. r. żadnych kółek o charakterze samokształceniowym, Dyrekcja gimn. chcąc zapobiec temu anormalnemu stanowi, postanowiła stworzyć taką organizację uczniowską, któraby temu tak ważnemu problemowi wychowawczemu zadość uczyniła. Na zwołanem więc ad hoc zebraniu uczniów od klasy V–VIII uchwalono 24 lutego 1931 r. statut, ułożony przez Dyrekcję, poczem ukonstytuował się Zarząd „Świetlicy“ o następującym składzie: Bryłka T. prezes, Słowikówna St. w-prezes, Pałacz L. sekretarz, Sierański E. skarbnik, Nieborakówna U. bibliotekarka, Adamski L. członek Zarządu, Sawojski Wł. i Czechowski J. gospodarze.

Zarząd przystąpił rażno do realizacji celów „Świetlicy“, któremi (w szczególności) są: 1) samokształcenie się naukowe, 2) samowychowanie obywatelskie. Środkami wzgl. drogami wiodącymi do pierwszego celu są: a) Koła naukowe, b) Biblioteka. Jak dotąd Zarząd Św. zatwierdził 4 koła, wykazujące dużą żywotność; a więc: 1) Koło Filologii Klasycznej, 2) K. Fizyczne, 3) K. historyczne, 4) Chór męski. Największą ruchliwość okazuje K. Filologii Klasycznej: liczy ono 68 członków; wobec tego podzielono je na 4 sekcje, z których każda wytknęła sobie ściśle określony plan naukowy, polegający na czytaniu w oryginale dzieł (oczyw. nieczytanych w szkole) ulubionego pisarza, greckiego czy łacińskiego oraz na wygłaszaniu odpowiednich referatów; i tak czytano „Listy“ Cycerona, „Anabazę“ Ksenof., Neposa Żywoty sławn. mężów, a z referatów wygłoszono: „Co to jest list? Jego znaczenie u Rzymian“, „O wychowaniu młodzieży w Sparcie“, Ksenofont. Życie, dzieła i znaczenie“, „Dlaczego uczymy się j. greckiego i łacińskiego“ i i. Na czele K. Fil. Klas. stoi uczeń kl. VIIa Nowak Sylw. Kołem opiekuje się nauczyciel filologii klas. p. B. Deresiewicz. Koło Fizyczne skupia uczniów specjalnie interesujących się zagadnieniami fizycznymi. Od chwili założenia odbyło się 6 zebrań, poświęconych omawianiu najnowszych odkryć z dziedziny fizyki. Przewodniczącym Koła jest uczeń kl. VIIa Metzner R. Kołem opiekuje się nauczycielka fizyki p. M. Adamusówna.

Koło Historyczne liczy 11 członków, a programem jego jest rozszerzanie wiedzy historycznej członków przez wygłaszanie referatów. Dotąd wygłoszono 3 referaty: „Polityka Jagiellonów“, „Polityka Wazów“, „Dlaczego czcimy i szanujemy J. Piłsudskiego“. Przewodniczącym Koła jest ucz. kl. VIIB Boratyńska M., a opiekuje się Kołem nauczyciel historii p. P. Słowik.

Chór męski – liczący 18 członków – miał za zadanie pielęgnowanie śpiewu wśród członków „Świetlicy“ oraz urozmaicenie zebrań ogólnych „Świetlicy“ swemi występami, jakoteż branie czynnego udziału we występach publicznych gimnazjum. Przewodniczącym chóru jest ucz. kl. VIIB Rybak Alf., a opiekę nad nim sprawuje nauczyciel śpiewu p. J. Tanaś.

Co do samowychowania obywatelskiego, to trzeba zaznaczyć, że wszyscy członkowie „Świetlicy“ należą do L.O.P.P., Floty Narodowej; że Świetlica organizuje wystąpienia młodzieży na terenie szkoły, jak ostatnio „Wieczornicę 3. maja“, której całkowity program ułożył Zarząd „Świetlicy“; że tenże Zarząd prowadzi „Czytelnię Świetlicy“, nad którą opiekę sprawuje naucz. jęz. pol. p. W. Siwińska. I naokoło tejże Czytelni obraca się całe życie „Świetlicy“. Czytelnia ta mieści się w pięknym, jasnym i obszernym lokalu b. gimnazjum żeńskiego i służyć ma

młodzieży, jako miejsce zebrań, gdzieby uczniowie i uczennice czas wolny od nauki szkolnej mogli pożytecznie i przyjemnie spędzić. Ma ono rozszerzyć dotychczasowe, prawie wyłącznie sportowe zainteresowanie młodzieży na intelektualne, ma nauczyć życia zorganizowanego i odpowiedzialnego. Czytelnia ma nareszcie rozwijać młodzież przez dostarczenie jej odpowiedniej lektury w postaci książek i czasopism, do których miałyby uczeń bezpośredni, niczem nieskrępowany dostęp.

W tym celu została Czytelnia na początek zaopatrzona w następujące czasopisma: 1) Tęcza, 2) Tygodnik Ilustrowany, 3) Wszechświat, 4) Ilustracja Polska, 5) Iskry, 6) Na Tropie, 7) Mój Przyjaciel, 8) Płomyk, 9) Harcerz, 10) Skaut, 11) Junak, 12) Sternik, 13) Orli Lot, 14) Skrzydlata Polska, 15) Przegląd Sportowy, 16) Stadion, 17) Przyroda i Technika, 18) Czasopismo Przyrodnicze, 19) Ziemia, 20) Wiedza i Wynalazczość, 21) Morze, 22) Polska Flota Narodowa, 23) Polska Wschodnia, 24) Pod Znakiem Marii, 25) Misje Katolickie, 26) Orędownik Zdrowia, 27) Lekarz Polski, 28) Poradnik Językowy, 29) Notre Pologne.

Z tych pism o celowo różnorodnym charakterze korzystają uczniowie swobodnie, według własnej woli i zamiłowania. Oprócz tego posiada Czytelnia kilka kompletów szachów, a w przyszłości posiadać ma szereg gier rozrywkowo-umysłowych. Projektowane jest także utworzenie z czasem podręcznej, wartościowej biblioteki. Zebrania w Czytelni odbywają się dwa razy w tygodniu, w środy i soboty od godz. 17 – 19, z udziałem dyżurujących p. profesorów. O ile zebrania w sobotę, poświęcone są wyłącznie czytaniu i dlatego jest obowiązującą wtedy cisza dla nierozprasiania uwagi czytających, o tyle zebrania w środę noszą charakter raczej rozrywkowy.

A więc jedni uczniowie biorą udział w rozgrywającym się właśnie turnieju szachowym o tytuł „Mistrza Gimnazjum“; gdzieindziej skupiają się liczni zwolennicy „dam“, „młynków“, tam znów na uboczu kłócą się zawzięcie o jakiś pierwiastek lub o cum z coniunctiv.

Od czasu do czasu zalega „Świetlicę“ uroczysta cisza, to t. zw. „Świetlica Literacka“; a więc kl. VI zorganizowała taką uroczystość ku czci Owidjusza, a więc świeżo poznanego i pokochanego, z okolicznościowym referatem oraz recytacją licznych, nieraz bardzo udatnych, własnych przekładów wierszowanych, to znowu referat „O żywym spadku po Grecji i Rzymie“, kiedyindziej młody „literacina“ przeczyta przed surowym areopagiem koleżanek i kolegów jakąś nowelkę z życia szkolnego, a Chór Świetlicy dla wzbudzenia otuchy zaśpiewa: „Komu tu duszno“...

Sprawozdanie kasowe „Świetlicy“ od 1 marca b. r. do 20 maja.

Dochody:		Rozchody:	
1) Subwencja Dyrekcji	30,00 zł	1) Administracja	16,18 zł
2) Składki	49,00 zł	2) Dwie nagrody szachowe	13,00 zł
3) Dochód z konkursu szachowego	13,50 zł	Razem	29,18 zł
	<u>Razem 92,50 zł</u>		

W kasie pozostaje gotówka: 63,32 zł.

IV.

Wychowanie fizyczne.

A) Ćwiczenia cielesne, gry i zabawy.

W wychowaniu fizycznym stosowano się zawsze do przepisów M. W. R. i O. P. Prowadzono zatem lekcje metodyczne gimnastyki szwedzkiej, systemu Linga. Osnowy lekcyjne opracowywano według wskazówek metodycznych wizytatora W. Sikorskiego i przystosowywano je zawsze do wieku, sił i sprawności cielesnej uczniów. W kl. VIII-ej poświęcano mniej czasu osnowom, stosując więcej gry ruchowe. Poza to w kl. VIII-ej w okresie zimowym odbywały się na lekcjach gimnastyki systematyczne lekcje tańców narodowych. Nauczyciel ćwiczeń cielesnych był w stałym kontakcie z lekarzem szkolnym, u którego zasięgał informacji o stanie zdrowotnym uczniów, oraz zasięgał rad i wskazówek potrzebnych do racjonalnej pracy. Wszyscy uczniowie chorzy lub z wadami organicznymi byli zwolnieni od regularnych ćwiczeń cielesnych czasowo lub na stałe. Ilość zwolnień była stosunkowo mała. I tak:

w kl. I	z pośród 24 uczniów	zwolnionych	było na stałe 2.
„ „ II	z pośród 19 uczniów	zwolnionych	na stałe 1, na rok 1, czasowo -
„ „ III	„ „ 35	„ „	„ „ 2 „ „ 4 „ 1
„ „ IV	„ „ 30	„ „	„ „ 1 „ „ 3 „ 1
„ „ V	„ „ 31	„ „	„ „ - „ „ 3 „ -
„ „ VI	„ „ 32	„ „	„ „ - „ „ - „ 2
„ „ VIIa	„ „ 22	„ „	„ „ 2 „ „ - „ -
„ „ VIIb	„ „ 13	„ „	„ „ - „ „ 1 „ -
„ „ VIII	„ „ 16	„ „	„ „ - „ „ - „ -

Z pośród uczennic zwolniono z gimnastyki

w kl. I - 1; w kl. VIIb - 3; w kl. VIII - 1

Prócz planowej gimnastyki, którą przeplatano w miarę możliwości i okoliczności grami i zabawami, urządzano także przechadzki, zimą saneczkowanie a latem pływanie. Poza to we wszystkich klasach odbywają się obowiązkowe gry i zabawy w liczbie sześciu godzin tygodniowo. Od obowiązkowego brania udziału w grach i zabawach zwolnieni byli uczniowie dojeżdżający koleją lub dochodzący pieszo z okolicy. Z pośród

gier największym powodzeniem cieszą się u uczniów młodszych: palant i szczypiorniak, a uczniów starszych; siatkówka, koszykówka, hazena i szczypiorniak. Uczniowie klas wyższych zamiast gier uprawiają z zamiłowaniem lekką atletykę pod kierownictwem p. Tanasia Jana. Kierownictwo gier i zabaw uczennic spoczywało w rękach p. Filipowskiej Anny w wymiarze 4 godzin tygodniowo.

Tegoroczne święto sportowe odbyło się w naszym Zakładzie dnia 9. VI. W święcie tem wzięli udział wszyscy uczniowie i uczennice, oraz całe Grono profesorskie wraz z p. Dyrektorem.

Program święta sportowego był następujący:

- I. 815 wspólne nabożeństwo
- II. 9,10–9,55 lekcja gimnastyki z kl. IV chłopców – p. Tanaś Jan
9,10–9,55 lekcja gimnastyki z kl. I i II dziewcząt – p. Filipowska
- III. 10,10–10,35 siatkówka kl. V uczniów z uczennicami wyższych klas
10,40–11,05 siatkówka kl. VI uczniów z kl. VIII
11,10–11,40 palant kl. III–IV uczennic
11,50–12,30 walka narodów kl. I i II uczennic.

Popołudniu od 15–19.

IV. Zawody lekkoatletyczne uczniów kl. IV z kl. V i kl. VI i kl. VII a.

1. Bieg 100 m. kl. VI–VII

„ 60 „ „ IV–V

2. Pchnięcie kuli

3. Skok wzwyż

4. Rzuty dyskiem

5. Skok w dal

6. Bieg 400 m. tylko uczniowie kl. VI i VII

7. Skok o tyczce

8. Rzuty oszczepem

9. Szaleta 4x100 kl. VI–VII

„ 4x60 kl. IV–V

V. Od 19–20,30 zawody w piłkę nożną kl. VI z reprezentacją Zakładu.

Do zawodów lekkoatletycznych każda klasa wystawiła 10 uczniów, którzy zawodniczyli w poszczególnych konkurencjach. Dyrekcja gimnazjum dla racjonalnego krzewienia sportu wyznaczyła nagrody klasowe w formie dyplomów, które zwycięskie klasy wywieszają w swych klasach. Oprócz nagród klasowych otrzymali zdobywcy najlepszych wyników także nagrody indywidualne.

Wynik zawodów:

W siatkówce uczniowie kl. V wygrali z uczennicami w stosunku 8–30 pkt.

W siatkówce uczniowie kl. VI wygrali z kl. VIII w stosunku 24–41.

W palanta wygrały uczennice kl. III grając przeciwko kl. IV.

W walkę narodów wygrały uczennice kl. II walcząc z kl. I.

W lekkiej atletyce kl. IV uzyskała 35 pkt., kl. V 44 pkt., kl. VI 37 pkt.,

kl. VII 42 pkt. A zatem nagrody klasowe zdobyły klasy piąta i siódma.

Nagrody indywidualne zdobyli w biegu na 60 m. Kubis Alfons z kl. V – 8,5 sek.; Rybak Alfons z kl. VIIa na 100 m. – 11,8 sek.; w pchnięciu kulą 5 kg Wyderkowski Donat z kl. IV – 11,80 m., Rybak Alfons z kl. VIII – 13,80 m., W rzucie oszczepem Czajkowski Włodzimierz z kl. V – 33,20 m., Marszałek Alojzy z kl. VI – 42,70 m. W skoku wzwyż Czajkowski Włodzimierz z kl. V – 1,45 m. i Wyderkowski Roman z kl. VI – 1,63 m. W rzucie dyskiem małym Wyderkowski Donat z kl. IV – 34,70 m. i Wyderkowski Roman z kl. VI

– 34,60 m. dyskiem 2 kg. W skoku wdal Mikołajczyk Edmund z kl. V – 5,12 m. i Rybak Alfons z kl. VIII – 5,70 m. W skoku o tyczce Jasiński Adam z kl. IV – 2,20 m. i Wyderkowski Jan z kl. VI – 3 m.

Sztafeta 4X60 m. kl. V. w czasie 35,2 sek.

„ 4X100 m. kl. VIII w czasie 50,8 sek.

W piłkę nożną wygrała reprezentacja gimnazjum z kl. VI w stosunku 5:0.

B) Koło sportowe.

Jedną z najpoważniejszych organizacyj uczniowskich na terenie tutejszego zakładu jest niewątpliwie koło sportowe. Liczy ono 68 czynnych członków, co stanowi poważny procent, jeżeli weźmiemy pod uwagę, że do Koła należą tylko uczniowie od kl. IV-ej, oraz, że poważny procent uczniów zakładu stanowią uczniowie dojeżdżający, wskutek czego czynnego udziału w kole brać nie mogą. Opiekunem Koła jest p. Tanaś Jan, za którego inicjatywą wybrano na początku roku szkolnego nowy zarząd, w skład którego weszli: Rybak Alfons, jako prezes, Wyderkowski Roman – sekretarz, Szwedowski Kazimierz – skarbnik. Zarząd ten przy współudziale opiekuna Koła opracował bardzo szczegółowy statut Koła, oraz określił program pracy na rok szk. 1930/31.

Koło zostało podzielone na:

1. sekcję lekkoatletyczną – kierownikiem jest M. Przygodzki
2. sekcję gier ruchowych „ „ T. Wolko
3. sekcję tenisową „ „ E. Konarski
4. sekcję sportów zimowych i pływackich „ „ J. Wyderkowski
5. sekcję piłki nożnej „ „ K. Schlesinger.

Co do tej ostatniej sekcji nadmienić trzeba, że jest ona bardzo żywotna, lecz poza treningami i rozgrywkami międzyklasowymi nazewnątrz udziału nie bierze, ze względu na charakter sportu nie nadający się zbytnio dla młodzieży szkolnej.

Najbardziej natomiast wyróżnia się sekcja lekkoatletyczna, w skład której wchodzi 23 uczniów. Sekcja ta jest właścicielem dwóch pucharów ufundowanych przez Magistrat miasta Kępna, oraz przez Akademicki Klub Sportowy. Puhary te zdobyto w zawodach z miejscowym Sokołem, Towarzystwem Młodzieży Polskiej i Klubem Akademickim.

Pozatem w dniu 29 września 1930 r. na zawodach P. W. i W. F., sekcja lekkoatletyczna wystawiła zespół do pięcioboju, zdobywając pierwsze miejsce oraz cały szereg pierwszych i drugich nagród w klasyfikacjach indywidualnych.

Na wyróżnienie z pośród członków sekcji lekkoatletycznej zasługują: Rybak Alfons w biegu na 100 m. – 11,2 sek., w biegu na 800 m. – 2,14 min., w skoku wdal – 6 m. Szwedowski Kazimierz, Wyderkowski Roman i Czechowski Józef w skokach

w dal – 5,80 m., w skokach wzwyż – 1,65 m., w biegu na 100 m. – 12 sek. Marszałek Alojzy i Przygodzki Marjan w rzucie oszczepem osiągnęli 41 m.; ci sami w rzucie dyskiem osiągnęli 35 m.

W skokach o tyczce Wyderkowski Jan i Przygodzki Marjan osiągnęli 2,95 m., a Szwedowski Kazimierz 2,80 m.

Przez okres zimowy członkowie sekcji lekkoatletycznej, jak i innych pobierali systematyczną zaprawę podczas lekcji gimnastyki i poza lekcjami pod kierownictwem p. Tanasia Jana.

Sekcja gier ruchowych urządza wyłącznie międzyklasowe rozgrywki. Najchętniej grają uczniowie w hazenę, koszykówkę i siatkówkę.

Sekcja tenisistów trenuje na stosunkowo dobrym własnym korcie. Rozgrywki odbywają się dotychczas wyłącznie między członkami sekcji.

Sekcja gier zimowych i pływania, ze względu na brak odpowiednich warunków rozwija się stosunkowo najslabiej.

Sprawozdanie kasowe koła sportowego przedstawia się następująco:

Dochód . . .	183,70 zł
rozcłód . . .	144,50 zł
saldo	<u>39,20 zł</u>

C) Hufiec szkolny.

Hufiec szkolny składał się z uczniów uczęszczających do klas: V, VI, VIIa, VIIb i VIII. Uczniowie kl. VIII byli zwolnieni od dalszego uczęszczania na ćwiczenia hufca z końcem I półrocza, aby w II półroczu mogli już bez żadnej przeszkody poświęcić cały czas wyłącznie przygotowaniu się do egzaminu dojrzałości.

Ogólna liczba członków hufca szkoln. wynosiła 93 uczniów w I półr. szkoln. a w II półr. 80. Uczniowie odbywali stale i regularnie ćwiczenia w każdą sobotę od godz. 2 do 4 pod kierownictwem p. kapt. Kamiańskiego, powiatowego oficera P. W. i W. F., tudzież przydzielonych mu podoficerów: pp. Jędrysiaka, Brzeziuchy i Chałupki.

Oprócz tych ćwiczeń, odbywających się każdego tygodnia, było kilka ćwiczeń całodziennych, które odbyły się po myśli przepisów przed południem w godzinach nauki szkolnej.

Teoretycznych wiadomości z terenoznawstwa udzielał p. prof. Podgórski nauczyciel geografji w godzinach pozaszkolnych z tych względów, że do hufca należeli również uczniowie tych klas, które w myśl obowiązujących programów nauki nie uczyły się geografji.

Hufiec szkolny składał się z dwóch grup z I i II stopnia. Pierwszy stopień liczył 42 uczniów, II zaś 51.

Do drugiego stopnia należało i tych 9 uczniów, którzy, jako uczestnicy obozów szkoln. w czasie wakacyj lat poprzednich, uzyskali świadectwo ukończonego II stopnia, a tem samem nabyli prawa do ulg, przyznanych oddziałom P. W.

Ci uczniowie pomagali również podoficerom w wyszkoleniu wojskowym swoich kolegów i świecili przykładem w pilnem uczęszczaniu na ćwiczenia.

Frekwencja, zwłaszcza w porze zimowej natrafiała na wielkie trudności, gdyż 42 uczniów z liczby zapisanych do hufca, dojeżdża do szkoły bądź koleją bądź rowerami, a biorąc pod uwagę brak odpowiednich pociągów wieczorowych z jednej strony, z drugiej zaś, że jazda rowerem w tej porze jest bardzo uciążliwa, ma się obraz trudności, na jakie ćwiczenia natrafiały.

Mimo tych przeszkód frekwencję należy uważać za zadowalającą, co zawdzięczać należy staraniom Dyrekcji Zakładu i wyrobionemu poczuciu obowiązków obywatelskich u uczniów.

O poziomie wyszkolenia hufca świadczą najlepiej Okręgowe Zawody Strzeleckie Młodzieży Szkół Średnich, które urządził Okręgowy Urząd W. F. i P. W. D. O. K. VII. w Poznaniu z końcem października 1930.

Po strzelaniu eliminacyjnem w Ostrowie, wysłano na zawody do Poznania 8 uczniów z tutejszego hufca, jako zespół reprezentacyjny obwodu ostrowskiego.

Uczniowie ci zdobyli za strzelanie zespołowe do sylwetek na 50 m. nagrodę przechodnią w postaci artystycznie wykonanej tarczy, tudzież 4-tą nagrodę za strzelanie zespołowe do tarcz. Oprócz tego za strzelanie jednostkowe do sylwetek na 50 m. zdobył pierwszą nagrodę Jura Józef ucz. kl. VII a trzecią nagrodę Wyderkowski Roman ucz. kl. VI.

Z końcem roku szk. odbyły się 3 dniowe ćwiczenia koncentracyjne hufca na zasadzie rozp. P. P. Min. W. R. i O. P. tudzież Min. Spr. Wojsk. celem: a) zgrania wewnętrznego hufca P. W. jako jednostki wojskowej; b) zastosowania w terenie wiedzy i umiejętności, nabytych pracą całoroczną; c) sprawdzenia wyników pracy hufców szkolnych P. W.

Na przewidziane w mies. lipcu 2 tyg. obozy letnie nad morzem, zgłosiło się 24 członków hufca szkolnego.

Opiekunem hufca w b. r. szkoln. podobnie jak i poprzednim był p. prof. Słowik.

V.

Sprawozdanie lekarza szkolnego.

Państwowe Gimnazjum w Kępnie posiada stałą opiekę lekarską. Stan zdrowotny wychowanków średni. Gimnazjum liczy wychowanków 295. Stan odżywiania wśród wychowanków

przedstawiał się w roku szkolnym 1930/31 w następujący sposób: z dobrem odżywianiem 199, z średnim 80, z odżywianiem złym 16.

Opieka lekarska w roku szkolnym była postawiona wzo-
rowo. Każdy wychowanek w ciągu roku był badany 2 razy
dokładnie i szczegółowo.

Badanie lekarskie dało następujące wyniki:

1.	Wychowanków z powiększonymi gruczołami limfatycznymi, podszczęk.	155
2.	„ z skrzywieniem kręgosłupa	8
3.	„ z krzywicą	3
4.	„ z wadą serca	2
5.	„ z przepukliną	1
6.	„ z gruźlicą gruczołową	1
7.	„ z polipami lub zwężeniami przewodów nosowych	6
8.	„ z zepsutem uzębieniem	234
9.	„ z wadą wymowy	3
10.	„ z jaglicą	4
11.	„ z zapaleniem spojówek	12
12.	„ z krótkowzrocznością	69
13.	„ z ropotokiem uszu	2
14.	„ z upośledzeniem słuchu	2
15.	„ z otłuszczeniem ogólnym	2
16.	„ z wadliwym opuszczeniem jąder	3
17.	„ z eunuchoratyzmem	1
18.	„ z powiększonym gruczołem tarczowym	21
19.	„ z zaburzeniami czynnościowymi serca	22
20.	„ z błędnicą	1
21.	„ z zagęszczeniem szczytami płuc lub szczytem	28
22.	„ z nerwicą ogólną	4
23.	„ z niekształceniem klatki piersiowej	1
24.	„ z brakiem palca lub palców	2
25.	„ z wolem	2
26.	„ z żyłakami ze splotami	1

Wychowankowie często korzystali z opieki lekarskiej zgłaszając się u le-
karza w gimnazjum lub w jego gabinecie. W poważniejszych wypadkach byli
kierowani do specjalistów.

Z ważniejszych zachorzeń zanotowano w r. 1930/31 następujące choroby:

1.	Gruźlicę gruczołową	1
2.	„ skóry	1
3.	jaglicę	4
4.	zapaleń spojówek	12
5.	nacieczen rogowki	1
6.	ropotok uszu	2
7.	nieżyt oskrzeli	3
8.	stłuczenie kończyn	3
9.	zapalenie migdałów	18
10.	zapalenie płuc	2
11.	ospę wietrzną	2
12.	zapalenie miazgi zęba	2
13.	złamanie kości podudzia	1
14.	grypę	2
15.	ostry gościec	2
16.	zapalenie opłucnej na tle gościewem	1
17.	odmrożenie palców	1

18. zapalenie stawu kolanowego	1
19. świnkę (zapalenie ślinianki przyusznej)	14
20. czyraki	3
21. nieżyt kataralny strun głosowych	1
22. zapalenie okostnej kości podudzia	1
23. zapalenie okostnej szczęki dolnej	1
24. parchy (Favus)	1

W czasie roku szkolnego wygłoszono kilkadziesiąt pogadańek z dziedziny higieny. Wykładów w klasach starszych wygłoszono 5. W bieżącym roku szkolnym zaszczepiono metodą Beszedki 5° wychowanków przeciw durowi brzusz-
nemu.

Oprócz przeglądu klas i budynku szkolnego pod względem sanitarnym lekarz szkolny brał udział w jednej konferencji nauczycielskiej.

Dr. Kazimierz Madej

lekarz szkolny

VI.

Pomoce naukowe.

A) Biblioteka uczniów.

1. polska.

Istniejąca przy gimnazjum Biblioteka Uczniów powiększona w roku bieżącym 1930/31 o 626 dzieł, 915 tomów. Z tych 350 dzieł przejęto po uprzednim rozpatrzeniu materiału książkowego z biblioteki byłego gimn. żeńskiego, 225 dzieł przeniesiono z Biblioteki Nauczycielskiej gimn., zwłaszcza zbyteczną tam a jednak cenną beletrystykę Prusa, Orzeszkowej, Kraszewskiego, Reymonta i t. d., wreszcie 51 dzieł, 209 tomów zakupiono z funduszu administracyjnego, sprowadzając komplet Biblioteki Wielkiej i szereg nowości wydawniczych z działu monografij literackich i historycznych.

Ogólna zatem liczba książek wynosi obecnie 2536 dzieł, 3345 tomów. Celem usprawnienia czytelnictwa opracowuje się katalogi, dla bibliotekarki kartowy, dla uczniów działowe alfabetyczne:

a) beletrystyka, b) poezja i dramat, c) dzieła naukowe.

Dział ostatni podzielono jeszcze na: 1) literaturę, 2) historję i geografję, 3) matematykę i fizykę, 4) przyrodę, 5) sztukę, 6) filozofję, psychologję i logikę, 7) książki propagandowe i okolicznościowe.

Wypożyczanie książek odbywa się dwa razy w tygodniu dla uczniów miejscowych. W poniedziałki dla klas od V–VIII, w czwartki dla klas od I–IV od godz. 15–16. Dla dojeżdżających biblioteka jest zawsze otwarta w drugiej i trzeciej przerwie.

Prace techniczne w bibliotece jak sygnowanie, inwentaryzowanie i t. d. wykonują uczniowie pod nadzorem bibliotekarki.

Kierownikiem biblioteki w pierwszym półroczu był p. Stępień, w drugim p. Wanda Siwińska.

2) francuska.

Bibliotekę książek francuskich utworzono w roku bież. Dzięki poparciu Dyrekcji zakupiono 21 najważniejszych arcydzieł literatury francuskiej w 41 tomach, (Edition Bibliothèque Larousse). Nadto przeniesiono z biblioteki nauczycielskiej 112 książek treści beletrystycznej i historycznej – tak, że obecnie biblioteka liczy 133 dzieła w 153 tomach.

B) Biblioteka nauczycielska.

Biblioteka nauczycielska zawiera 3171 dzieł w 4184 tomach. W bieżącym roku szkolnym przybyło 79 dzieł w 81 tomach. Nabyte dzieła są przeważnie z dziedziny pedagogiki i dydaktyki i mają stanowić zawiązek biblioteki metodyczno-pedagogicznej.

C) Gabinet fizyczny i chemiczny, pracownia fizyczna.

Fizyka i chemia zajmuje 5 ubikacji, z tego gabinet fizyczny, gabinet chemiczny, sala wykładowa mieści się we właściwym gmachu gimnazjum, pracownia fizyczna wraz z pokojem mieszczącym przyrządy pracownicze mieści się w gmachu byłego Gimnazjum Żeńskiego.

Inwentarz gabinetu fizycznego w bieżącym roku szkolnym podzielony został na dziewięć działów:

- A. Przyrządy do ogólnego użytku
- B. Mechanika
- C. Ciepło
- D. Akustyka
- E. Optyka
- F. Magnetyzm
- G. Elektrostatyka
- H. Galwanizm
- I. Kosmografia

Ogółem gabinet fizyczny zawierał na początku bieżącego roku szkolnego 571 pozycji, – gabinet chemiczny 186 pozycji. Obecnie liczba inwentarza powiększyła się dzięki przejęciu przyrządów fizycznych i chemicznych byłego Gimnazjum Żeńskiego w liczbie 70 pozycji, oraz dzięki zakupieniu za sumę 2.200 zł kilku kompletów do ćwiczeń, razem 192 pozycje.

Dotychczas zostały skompletowane przyrządy do następujących ćwiczeń:

- 1) Zastosowanie nonjusa i śruby mikrometrycznej.
- 2) Ważenie.
- 3) Ciężar właściwy ciał stałych i ciekłych.
- 4) Zasada Archimedesesa.
- 5) Ciepło właściwe ciał stałych i ciekłych.
- 6) Temperatura mieszaniny.
- 7) Ciepło topnienia lodu.

- 8) Ciepło parowania wody.
- 9) Ogniskowa soczewek wypukłych.
- 10) Wyrównanie potencjałów.
- 11) Łączenie ogni w stosie.
- 12) Działanie prądu na igłę magnetyczną.
- 13) Sporządzanie elektromagnesu.
- 14) Wytwarzanie prądu indukcyjnego.

Zaznaczyć należy, że uczniowie samodzielnie sporządzili kilka łatwiejszych przyrządów jak: igły deklinacyjne, igły inklinacyjne, elektroskopy, ogniwa, fotometry, aparaty fotograficzne (bez soczewek).

W nowym roku szkolnym zamierza Zakład urządzić nową pracownię fizyczną, ponieważ dotychczasowa nie odpowiada wymaganiom nowoczesnym. W tym celu poczyniono już odpowiednie kroki, aby uzyskać potrzebne kredyty.

W bieżącym roku szkolnym urządzono 4 wycieczki: do wieży ciśnień, parowozowni, kinematografu, gazowni, celem obejrzenia urządzeń i instalacji.

Wykładnikiem zainteresowania uczniów przedmiotem fizyki jest chętna i dobrowolna praca techniczna w gabinecie, jak inwentaryzowanie nowych przyrządów, znaczenie ich, oraz przygotowanie do lekcji.

D) Pomoce do nauki przyrody.

Z powodu braku osobnej sali przyrodniczej lekcje musiały się odbywać w poszczególnych klasach. Dlatego też ćwiczenia i doświadczenia mogły być prowadzone tylko w małym zakresie. Liczbę już istniejących okazów i przyrządów powiększono przez zakup modelu mózgu, modelu nasienia bielmowego, wanierek preparacyjnych, skalpeli, igiełek, dwuramiennej wagi i innych.

W bieżącym roku założono na nowo ogródek szkolny prowadzony systematycznie przez uczniów klasy IV. Zastąpione są rośliny najważniejszych rodzin: krzyżowe, jaskrowate, goździkowate, motylkowate, baldaszkowate, złożone, fiołkowate, psinkowate, bodziszkowate, kosaćcowate, liljowate i amarylkowate.

E) Pomoce do nauki historii.

Dział ten był naogół dosyć skąpo zaopatrzony, gdyż brak funduszków z jakim do tej pory walczył Zakład, nie pozwalał na wydatki większe. Należy jednak żywić nadzieję, że obecnie po stworzeniu Komitetu Rodzicielskiego, Zakład będzie rozporządzał większymi sumami na przybory naukowe, a więc i ten dział będzie można lepiej udotować.

Do nauki historii posiada tutejsze Gimnazjum 36 map historycznych, z których 32 pochodzi z czasów niem. a resztę nabyto w latach poprzednich. Lepiej przedstawia się sprawa z obrazami historycznymi, gdyż na 53 w ogólnej liczbie, tylko 8 jest niemieckich, reszta zaś, to nabytek z czasów polskich z czego na r. b. przypada 16 obrazów.

F) Pomoce do nauki geografji.

Zbiory do nauki geografji obejmują 30 map ściennych polskich, 2 francuskie, 46 niemieckich, 20 map podręcznych, 3 atlasy polskie, 3 niemieckie, 1 mapę plastyczną Karkonoszów, 33 obrazy polskie i 90 niemieckich, 2 globusy, 1 telurjum, 1 łatę mierniczą i 6 tyczek, 9 stojaków do map, 1 aneroid, 1 kompas Bezarda, 1 lupę składaną i 4 kompasy zwykłe.

G) Pomoce do nauki filologii klasycznej.

Inwentarz wykazuje w mapach i obrazach 66 pozycji.

W bieżącym roku szkolnym przybyło 107 przezroczy, ilustrujących zabytki archeologiczne i piękno przyrody Grecji współczesnej oraz 38 obrazów przedstawiających rzeźby antyczne z mitologii greckiej i rzymskiej.

Wychodząc ze założenia, że jak do nauczania fizyki potrzebny jest gabinet fizyczny a do nauk przyrodniczych niezbędne są zbiory odpowiednie, urządzono pod koniec roku szkolnego w zakładzie naszym specjalną klasę, w której odbywają się lekcje filologii klasycznej, by nauka tego przedmiotu opierała się w myśl wskazówek metodycznych, wydanych przez M. W. R. i O. P. „na obserwacji, na badaniu, na wyprowadzaniu wniosków z tego, co się ogląda, co się czyta“. W szafach i skrzyniach umieszczono więc to wszystko, co może przyczynić się do gruntowniejszego zrozumienia lektury autorów greckich i rzymskich. Mamy w gabinecie teksty autorów klasycznych, słowniki, tłumaczenia polskie, dzieła z zakresu sztuki i wpływu literatury klasycznej na polską oraz liczne tablice i mapy. Ozdobą gabinetu są obrazy porozwieszane po ścianach i modele, zrobione przez uczniów. Do ważniejszych należą: gipsowy odlew teatru greckiego, krosna zrekonstruowane na podstawie Homera, świątynia grecka w stylu doryckim, maszyny oblężnicze i rekonstrukcja tratwy Odysseusza. Szczegółowszy opis gabinetu i fotografie modeli umieszczono w numerze 29 Filomaty.

H) Pomoce do nauki rysunków i pracy ręcznej.

Inwentarz modeli i wzorów rysunkowych wykazuje 277 pozycji, dział robót ręcznych 264 pozycji. Na zbiory i pomoce naukowe do pracy ręcznej składa się komplet z 4 strugnic (=warsztatów szkolnych) oraz narzędzia w ilości 260 sztuk.

l) Pomoce do nauki śpiewu.

Do nauki śpiewu posiada szkoła kilka podręczników metodycznych, oraz cały szereg tablic poglądowych i pomocniczych. Ponadto posiada szkoła 45 śpiewników kościelnych, 2 śpiewniki Nowowiejskiego „Zjednoczona Polska“ i dwa zbiory pieśni mszalnych, M. Żukowskiego. Pieśni na uroczystości szkolne czerpał nauczyciel śpiewu ze śpiewników własnych. Dla ułatwienia sobie pracy odbijano poszczególne utwory na hektografie i rozdzielano je podczas ćwiczeń pomiędzy uczniów.

Z instrumentów posiada Zakład organy w auli, fortepian i pianino w budynku głównym, oraz fortepian w budynku b. Gimnazjum Żeńskiego, pomieszczony w osobnej salce przeznaczony na ćwiczenia chóru szkolnego.

K) Sala gimnastyczna i pomoce do nauki ćwiczeń cielesnych.

Urządzenie sali gimnastycznej tutejszego Zakładu nie odpowiada warunkom higieny i wymaganiom współczesnego wychowania fizycznego. Przyczyn tego zła należy doszukiwać się w tem, że salę tę odziedziczyliśmy po zaborcy, którego pogląd na wychowanie fizyczne odbiegał daleko od dzisiejszych wymagań. O usunięciu tych braków myślano zawsze, lecz kłopoty finansowe nie pozwalały na zrealizowanie zamiarów. Obecnie jednak postanowiono sprawy dłużej nie odkładać. A zatem aktualnym zagadnieniem będzie w przyszłym roku szkolnym usunięcie i uzupełnienie braków w urządzeniu sali i zaopatrzenie w najkonieczniejsze przyrządy i przybory gimnastyczne. Sala gimnastyczna znajduje się przeszło 100 mtr. od głównego budynku szkolnego. Przy sali jest plac ćwiczebny 40×40 m. Uposażenie sali do roku 1930 stanowiły: dwie drabinki, jeden kozioł, jedna ławka szwedzka, dwa stojaki do siatkówki i dwa kosze do piłki koszykowej. W ostatnim roku szkolnym powiększono zbiory przez zakupienie stojaków do skoków, jednej siatki do piłki siatkowej, szeregu przyborów do gier i zabaw. Ponadto zakupiono nowy piec do szatni, w której dotychczas pieca nie było. Sprawiono także dwie umywalki, aby w ten sposób usunąć najkonieczniejsze braki. W przyszłym roku szkolnym sala oczekuje wyposażenia w niezbędne przyrządy i przybory do gimnastyki nowoczesnej.

Uczennice korzystały z niedużej sali gimnastycznej w budynku b. Gimn. Żeńskiego, posiadającej minimalne uposażenie.

VII.

Wykaz lektury.

A) Z języka polskiego.

- Kl. IV. H. Sienkiewicz: Ogniem i Mieczem; K. Brodziński: Wiesław; A. Mickiewicz: Grażyna; wybór nowel Konopnickiej, Sienkiewicza, Prusa, Żeromskiego i innych z wypisów Próchnickiego i Wojciechowskiego na kl. IV.
- Kl. V. Mickiewicz: Pan Tadeusz, Reduta Orzona; Fredro: Zemsta; Słowacki: Jan Bielecki, Ojciec Żadźmionych; Korzeniowski: Kollokacja; Żeromski: Syzyfowe prace; Sienkiewicz: Latarnik. Czytanie z Wypisów.
- Kl. VI. Rej: Żywot człowieka poczciwego, wybór; Krótka rozprawa między panem, wójtem a plebanem, wybór; Kochanowski: wybór fraszek, pieśni, psalmów, Satyr, Odprawa posłów greckich, Treny; Sofokles: Antygona; Górnicki: Dworzanin, wybór; Modrzewski; Orzechowski: wybór z pism; Skarga: Kazanie II-gie; Szymonowicz: Kołacz, Żeńcy; Morsztyn: wybór liryk; Piotr Kochanowski: Jeruzolima wyzwolona; Potocki: Wojna chocimska, fraszki, wybór; Kochowski: Psalmodia, wybór; Pasek: Pamiętniki, wybór; Konarski: O skutecznym rad sposobie, wybór; Naruszewicz: Głos umarłych, satyry; Krasicki: Mikołaja Doświadczyńskiego przypadki, satyry, bajki; Zabłocki: Sarmatyzm, Fircyk w załotach; Karpiński: wybór liryk; Staszic: Uwagi nad życiem J. Zamojskiego, wybór; Niemcewicz: Powrót posła, Śpiewy historyczne; Woronicz: Hymn do Boga; Feliński: Barbara Radziwiłłówna.
- Kl. VII. Staszic: Kołataj, Wybór pism; Feliński: Barbara Radziwiłłówna; Brodziński: O klasyczności i romantyczności; Mickiewicz: Oda, ballady, Dziadów część II i IV, Sonety krymskie, Konrad Wallenrod; Byron: Giano; Malczewski: Marja; Goszczyński: Zamek kaniowski; Mickiewicz: Dziadów cz. III-cia, Ustęp (wybór) Księgi narodu i pielgrzymstwa polskiego, Pan Tadeusz; Fredro: Śluby pannieńskie; Słowacki: Godzina myśli, wiersze patriotyczne, Kulig, Oda do wolności i t. d. utwory młodzieńcze (wybór); Szekspir: Król Lear, Makbet, Sen nocy letniej; Słowacki: Balladyna, Hymn o zachodzie słońca, Anelli.
- Kl. VIII. Słowacki: Godzina myśli, Kordjan, Balladyna, Anelli, Grób Agamemnona, Lilla Wencda, Testament mój; Krasieński: Nieboska Komedia, Irydjon, Przedświt; Asnyk: wybór wierszy, Publiczność i pocii, wiersze programowe, dwudziestopięcioletnia rocznica powstania styczniowego, w Tatrach; Konopnicka: Wolny najmita, Przed sądem, Już mi, дочекаł; Orzeszkowa: Nad Niemnem; Prus: Lalka, Swejkowski, „Lalka“ Bol. Prusa, Tetmajer, wybór wierszy z Podhala, Na anioł Pański; Kasprówcz: Z cyklu: z chałupy. hymny: Święty Boże, Święty Mocny, Moja pieśń wieczorna; Wyspiański: Wesele; Żeromski: Ludzie bezdomni.

B) Z języka łacińskiego.

- Kl. V. Korneliusza Neposa „Żywoty“ Miltjadesa, Temistoklesa, Arystydesa, Epaminondasa, Hannibala i Attyka. — Caesar B. G. I 1–6, 27–29. II 1–3, 5–11; IV 1–3, 16–23; V 12–14; VI 11–24; VII 1–5, 29–31, 63–90.

- Kl. VI Z *Metamorfoz Owidjusza* I 1–4, oraz z tej samej księgi W, 89–144, 151–163, 262–297, 313–416, VI, 1–77, 146–311, VIII 183–236, 618–410, XIV 805–852, XV, 871–891; z „Ksiąg Żalów” – *Autobiografia*: IV 10–142; z „Ksiąg Miłości”: Na śmierć *Tibulla* 1–70. W drugim półroczu przeczytano: *Ciceronis, In Catilinam Oratio* I, IV.
- Kl. VIIa i VIIb M. T. *Ciceronis: De imperio Cn. Pompei oratio*; z „pism filozoficznych” przeczytano w VIIa: *De officiis*: I 18–19, oraz z tej samej księgi: 20–41, 42–49, 50–58; a w VIIb czytano: *Laelius De amicitia* zd. 18–24, 26–32, 33–35, 44–48, 62–68. W drugim półroczu przeczytano: *Virgili Aeneis*, I 1–488, II 1–250, IV w wyjątkach.
- Kl. VIII *Horatius, Carmina* I 1, 2, 3, 4, 6, 9, 10, 12, 14, 17, 22, 37, II 3, 7, 13, 14, 16, 18, 20, III 1, 2, 3, 8, 9, 18, 30, IV 2, 7; *Epod.* 1, 2, 7, 9, 16; *Serm.* I 6. – *Tacitus, Ann.* I 1–15; IV 1–9; VI, 50–51.

C) Z języka greckiego.

- Kl. VI. Przez wrzesień, październik, listopad uzupełniano materiał kl. V „Cwiczenia greckie” *Winkowskiego* i *Taborskiego*. Początek do półroczu przeczytano: Z *Anabazy Ksenofonta*, I 1–15 (Przygotowania do wyprawy), I 1–14 (Wymarsz z Sardes) I 7 a) Przed bitwą, b) Rozstrzygająca bitwa, IV 7 od zd. 19–27, IV 8 (Przybycie do Trapezuntu). Z „O państwie Lacedemońskim” 1–13. W drugim półroczu przeczytano z *Iliady Homera*: ks. I, VI.
- Kl. VIIa i VIIb *Homer, Odysseja* I, V, VI, VII, VIII, IX, (1599 wierszy) *Platon, Obrona Sokratesa* w całości. *Ksentont* z „Pamiętników o Sokratesie”: *Platon, Eutyfron* w przekładzie.
- Kl. VIII *Sofokles, Antygona, Platon, Kriton*. W tłumaczeniu: *Eutyfron* i *Fedon*; *Epos pohomerycki, Wojna żabio-mysia, Hymn do Demetri*; *Hezjod, Pieśń o pięciu pokoleniach*; *Liryka: Kallinos, Archilochos, Pyrtaios, Solon, Peoguis, Simonides Starszy, Safo, Anakreont*.

D) Z języka francuskiego.

- Kl. V *Nowele wybrane* 2–3 (*Daudet’a, Coppée’go*), *powieści dla młodzieży* (*les livres roses pour la jeunesse*), *Czasopismo „Notre Pologne”*.
- Kl. VI *Nouveles – Prosper Mérimée, Lettres de mon moulin – Daudet, Contes du lundi (Choix) – Daudet, Pages choisies – A. France, Nouvelles – Guy de Maupassant, Contes – Jules Lemaitre, René Bazin; Czasopismo „Notre Pologne”*.
- Kl. VIIa „*Athalie*” de *Racine*.
- Kl. VIIb „*Andromaque*” de *Racine*.
- Kl. VIII „*Atala*” de *Chateaubriand*.

Ponadto w klasach VIIa, VIIb i VIII jako lektura dobrowolna: *Corneille: Tragédies*; *Racine: Tragédies*; *Molière: Comédies, La Fontaine: Fables*, V. *Hugo: Légende des siècles (choix)*, *Hernani, Ruy Blas*; *Musset: Comédies et Proverbes*; *Rostand: La Princesse lointaine, Cyrano de Bergerac, B. de St-Pierre: Paul et Virginie*; *Chateaubriand: Atala, René, Les Martyrs (extrait), Balsac: Eugénie Grandet, G. Sand: La Mare au diable, La Petite Fadette, Daudet: Tartarin de Tarascon, A. France: Le Livre de mon ami, P. Loti: Le Pêcheur d’Islande*; *R. Basin: La Terre qui meurt, Montesquieu: Considérations (extrait), Voltaire: Histoire de Charles XII, Siècle de Louis XIV (extrait), Rousseau: Considérations sur le gouvernement de Pologne (extrait), Rambaud: Petite histoire de la civilisation française*.

VIII.

Ofiarność społeczna młodzieży.

A) Składki.

1) Dobrowolne składki uczniów przy egzaminie wstępnym do klasy I i wyższych. Odebrano dnia 1 września 1930 r. od byłego dyrektora gimnazjum p. Błażeja Groblickiego	287,90 zł
W bieżącym r. szkoln. dochód wynosi	54,30 zł
Razem dochód	<u>342,20 zł</u>
Wydatkowano na potrzeby szkoły	331,52 zł
pozostaje reszta na następny rok szkolny	10,68 zł
2) Na fundusz pomocy szkole polskiej poza granicami Państwa z okazji obchodu XXV-lecia walki o szkołę polską przesłano kwotę	274,65 zł
3) 10-lecie zwycięskiego odparcia najazdu bolszewickiego, przesłano	70,00 zł
4) 100-letnia rocznica Powstania Listopadowego, dochód netto z wieczornicy przekazano Miejskiemu Komitetowi Miesiąca Pomorza	92,75 zł
5) Macierz Szkolna Warszawa, przesłano	19,50 zł
6) Na hydroplany wojenne (Miesiąc Pomorza)	22,30 zł
7) Nalepki, Miesiąc Pomorza	39,00 zł
8) Nalepki 27 Grudnia	20,00 zł
9) Dochód netto z zabawy uczniów dnia 24/I. 1931 - Dochód ten przeznaczono w części dla harcerzy 40,00 zł, na pomoce szkolne 50,60 zł.	90,60 zł
10) Dochód z odczytów prof. Wiśniewskiego pod tyt.: „Z podróży naukowej po Grecji“ netto	105,50 zł
Wydatkowano	50,60 zł
Pozostaje na pomoce szkolne	<u>54,90 zł</u>
11) Loteria fantowa „Ligi Morskiej i Rzecznej“ za 75 losów przesłano	150,00 zł
12) Loteria fantowa „Strzełot 3.“ przesłano	20,00 zł
13) 3. Maj, przesłano	57,77 zł
14) Tydzień L. O. P. P. przekazano	25,00 zł
15) Znaczki na budowę okrętu przez Młodzież szkolną przekazano	100,00 zł

Dyrekcja Gimnazjum składa serdeczne podziękowanie Panu Feliksowi Maciejewskiemu, sędziemu powiatowemu w Ostrowie Wlkp. za hojny datek w kwocie 100 zł na bibliotekę uczniów. Kwotę tę zużyto na czasopisma dla młodzieży w Czytelnii uczniowskiej.

B. Fundusz Stypendyjny.

Fundusz ten powstał za inicjatywą młodzieży Zakładu w roku 1929 na pamiątkę 10-letniej rocznicy niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej. Fundacji tej nadano nazwę: „Fundusz Stypendyjny Imienia Błażeja Groblickiego“.

Z początkiem bieżącego roku szkolnego obecny kierownik Zakładu p. Moese Henryk odebrał od dyrektora p. Błażeja Groblickiego kwotę zebraną na ten cel, wynoszącą 1348,87 zł. W bieżącym roku szkolnym podjęto w dalszym ciągu sprawę zaokrąglenia funduszu. Dochody wynoszą:

1) Odsetki za drugie półrocze r. 1930 55,06 zł

2) Uczniowie poszczególnych klas zebrali:

Klasa I	28,50 zł	
„ II	45,00 zł	
„ III	53,00 zł	
„ IV	55,50 zł	
„ V	57,00 zł	
„ VI	51,00 zł	
„ VIIa	32,00 zł	
„ VIIb	34,50 zł	
„ VIII	30,00 zł	
	<hr/>	
Razem	386,50 zł	386,50 zł

Razem dochód w bieżącym r. szkoln. 441,56 zł

Obecnie zatem w całości fundusz wynosi 1790,43 zł. Kwota ta ulokowaną jest na książeczkę oszczędnościowej Nr. 10293 w Powiatowej Kasie Oszczędności w Kępnie.

Dotychczasowy Komitet funduszu został w bieżącym roku szkolnym zdekompletowany, ubyli PP. Dr. Białecki, Groblicki, Stępień.

Z początkiem przyszłego roku szkolnego zamierza Dyrekcja kwotę funduszu zaokrąglić do 2000 zł, wybrać względnie uzupełnić Komitet, oraz ustalić statut funduszu, który unormuje opiekę nad funduszem oraz sposób przydziału stypendjów w myśl zasad, którymi kierowali się inicjatorzy tej chwalebnej pamiątki 10-letniej rocznicy niepodległości Państwa. Naczelnymi takimi wskazaniem byłyby:

1) nienaruszalność funduszu, 2) przydział stypendjów ubogiej a pilnej młodzieży tutejszego Zakładu, z odsetek funduszu.

IX.

Współpraca domu ze szkołą.

Opiekę nad uczniami i uczennicami poszczególnych klas sprawowali PP. Opiekunowie oraz generalną wychowawczyni uczennic p. Filipowska Anna. Opieka ta nie ograniczała się

wyłącznie do terenu szkolnego, ale sięgała poza szkołę, a polegała na zaznajamianiu się z warunkami domowymi ucni przez odwiedzanie stancji, na obcowaniu z młodzieżą na terenie świetlicy, czy też w budynku byłego Gimnazjum Żeńskiego na wspólnych pogadankach. Szkoła starała się o nawiązanie styczności z Rodzicami i Opiekunami młodzieży. Rolę tego łącznika spełniały konferencje informacyjne w ciągu roku szkolnego. Rodzice uczniów mieli w bieżącym roku kilka razy sposobność odwiedzić mury naszej uczelni, czy to na uroczystościach szkolnych, czy na zabawach urządzanych dla młodzieży.

Walnym czynnikiem wspierającym wysiłki Dyrekcji zdążające do zacieśnienia więzów zgodnej współpracy domu ze szkołą był Komitet Rodzicielski, zorganizowany ostatecznie w bieżącym roku szkolnym.

Sprawa założenia Komitetu Rodzicielskiego przy tutejszym Zakładzie sięga roku 1929, kiedy to z okazji zebrania się rodziców na uroczystości otwarcia koedukacji w naszym Zakładzie dnia 7. XI. 1929 r. wybrano tymczasowy Komitet z prezesem P. Dr. Białeckim na czele. Ponieważ jednak odezwały się głosy, że rodzice nie byli o planie założenia Komitetu powiadomieni, przeto Zarząd tymczasowy zwołał na 9 lutego 1930 Walne Zebranie w auli gimnazjalnej celem zawiązania Komitetu Rodzicielskiego. Na zebraniu tem wybrano Zarząd w następującym składzie:

Przewodniczący:	1) p. Dr. Białecki.
Członkowie zarządu:	2) p. Karłowska,
	3) p. Nieborakowa,
	4) p. Lesiński,
	5) Ks. Proboszcz Nowacki,
	6) p. dyr. Piewcewicz,
	7) p. Kokociński, burmistrz miasta Kępna,
	8) p. Wilaszek,
	9) p. mec. Zakrzewski.

W bieżącym roku szkolnym obecny kierownik Zakładu przystąpił do zorganizowania się statutowego Komitetu. Na walnym zebraniu w dniu 14 stycznia 1931 r. uchwalono statut, dokonano wyboru Zarządu oraz Komisji rewizyjnej. Na najbliższym posiedzeniu Zarządu nastąpiło ukonstytuowanie się w następującym składzie:

1) Przewodniczący:	p. Dyr. Piewcewicz Kazimierz,
2) Zast. Przewodniczącego:	Ks. Prob. Nowacki Ignacy,
3) Sekretarz:	adw. Zakrzewski Włodzimierz,
4) Zast. sekretarza:	p. burmistrz Kokociński Wacław,
5) Skarbnik:	p. Graja Ludwik, nauczyciel Zakładu,
6) Członkowie Zarządu:	p. burmistrz Jerzykowski Stanisław z Rychtala,
7)	p. Karłowska Teodozja,
8)	p. Polak Wincenty, burmistrz z Wieruszowa,
9)	p. Radziszewski Antoni.

Do Komisji Rewizyjnej wybrano:

- 1) p. Asesora Nawrota Walentego,
- 2) p. Sędziego Sawoyskiego Włodzimierza,
- 3) p. Inspektora Szpera Stanisława.

Zarejestrowano Komitet Rodzicielski w Sądzie Powiatowym w Kępnie dnia 24 marca 1931 r. pod nr. 8. Zarząd odbył w bieżącym roku szkolnym cztery posiedzenia, na których zajmowano się sprawami administracyjnymi Komitetu.

Za inicjatywą Dyrekcji Gimn. odbyły się w bież. roku szkolnym dwa zebrania dyskusyjne członków Komitetu. Na pierwszym zebraniu wygłosił p. Graja Ludwik, nauczyciel Zakładu, referat pod tytułem: „Zadania Komitetu Rodzicielskiego na terenie szkoły“, na drugim p. Podgórski Nikodem naucz. Zakładu referat „Organizacja pracy domowej ucznia“.

Sprawozdanie kasowe Komitetu Rodzicielskiego za czas od 1 lutego 1931 r. do 31 lipca 1931.

Dochód:

1) składki członków	2117,- zł
2) dochody nadzwyczajne	150,60 zł
	<hr/>
Razem	2267,60 zł

Rozchód:

1) wydatki administracyjne	77,95 zł
2) prenumerata czasopism dla świetlicy	150,60 zł
3) subwencja dla świetlicy	30,- zł
4) subwencja dla harcerzy	50,- zł
5) na ogrodzenie betonowe boiska gimn.	1800,- zł
	<hr/>
Razem	2108,55 zł

Pozostaje reszta na rok szkolny 1931/32 159,05 zł

W bieżącym roku szkolnym z końcem grudnia 1930 r. zmarł pierwszy prezes Zarządu Komitetu Rodzicielskiego przy tutejszym Zakładzie śp. Dr. Białecki Władysław, adwokat i notariusz w Kępnie. Śp. Dr. Białecki był czynnym przy organizowaniu Komitetu, a jako człowiek pełen zalet serca i umysłu pozostawił głęboki żal wśród Rodziców, członków Komitetu i Grona nauczycielskiego.

Cześć Jego pamięci!

X. Uczniowie i uczennice.

A) Egzamin dojrzałości w latach szkolnych 1929/30 i 1930/31.

1) Rok szkolny 1929/30.

a) W terminie zimowym odbył się egzamin dojrzałości pisemny 13, 15 i 16 stycznia 1930 r. a ustny 23 stycznia.

Przewodniczył Komisji egzaminacyjnej dyrektor Zakładu p. Groblicki Błażej.

Do egzaminu zgłosiło się dwu b. abiturjentów:

- 1) Gawlikowski Apolinary,
- 2) Malik Jan.

Obaj abiturjenci złożyli egzamin dojrzałości z pomyślnym wynikiem.

- b) W terminie letnim odbył się egzamin dojrzałości pisemny od 6-go do 9-go maja 1930 włącznie, ustny 26-go i 27-go maja.

Przewodniczył Komisji egzaminacyjnej p. Andrzej Wantuch dyrektor Państwowego Gimnazjum im. Marcinkowskiego w Poznaniu.

Do klasy VIII. uczęszczało 19 uczniów i 2 uczennice, do egzaminu nie dopuszczono jedną uczennicę. Do egzaminu ustnego nie dopuszczono jednego ucznia. Zdali egzamin następujący abiturjenci:

- 1) Brawata Józef,
- 2) Chróściechowski Julian,
- 3) Długaszewski Konrad,
- 4) Kamiński Pius,
- 5) Kokot Stanisław,
- 6) Kubera Sylwester,
- 7) Lesiński Henryk,
- 8) Liniewiecki Tadeusz,
- 9) Mendówna Wanda,
- 10) Pisklak Stefan,
- 11) Polak Edward,
- 12) Potyrała Andrzej,
- 13) Siciński Jerzy,
- 14) Szafarkiewicz Edward,
- 15) Śpikowski Władysław,
- 16) Illiszewski Józef,
- 17) Urbanek Tadeusz,
- 18) Weigel Edmund,
- 19) Wróblewski Marjan.

Tematy wypracowań piśmiennych:

- 1) Z języka polskiego do wyboru:

- a) Stanowisko Jana Kochanowskiego w literaturze polskiej. (Przemówienie ucznia (uczennicy) klasy ósmej podczas uroczystości szkolnej z okazji czterechsetnej rocznicy urodzin poety),
- b) Patriotyczna myśl polska w poematach osnutych na motywach greckich. (Odprawa posłów greckich, Grób Agamemnona, Irydjon, Maraton),
- c) Wyjaśnić i uzasadnić hasło Komisji Edukacji Narodowej. Nie całość jednego stanu, ale całość narodu jest hasłem najwyższym.

- 2) Z historii do wyboru:

- a) Rozwój Aten w dobie Peryklesa,
- b) Przyczyny i skutki Wielkiej Rewolucji francuskiej,

c) Walki narodów europejskich o wolność i niepodległość w pierwszej połowie XIX. stulecia.

3) Z fizyki:

1) Drut, zgięty pod kątem $\alpha = 120^\circ$ tworzy nieważką dźwignię o ramionach $a = 37,2$ cm; $b = 30$ cm; obracalną koło osi, przechodzącej przez punkt zetknięcia się obu ramion. Na końcu ramienia a zawieszamy ciężarek 50 gr. Jaki ciężarek musimy zawiesić na końcu drugiego ramienia, jeżeli ma ono przyjąć położenie poziome?

2. Przez 252 gr. mieszaniny wody z lodem przepuszczono 20 gr. pary wodnej o temperaturze 100°C , wskutek czego temperatura mieszaniny podniosła się o 5°C . Ile lodu było w wodzie? (Ciepło właściwe topnienia lodu 80 kal/gr., ciepło parowania wody 540 kal/gr.).

3. Źródło prądu o napięciu 40V i wewnętrznym oporze $0,5\Omega$ zasila dwa przewodniki spięte równolegle. Obliczyć natężenie prądu w każdym z przewodników, jeżeli opór jednego wynosi 4Ω , a drugiego 16Ω .

4) Z języka łacińskiego:

Cicero „De officiis“ I. § 31 – 32 od słów „Sed incidunt saepe“ do słów: „non nulla legibus“.

5) Z języka greckiego:

Ksenofont, Hellenika Ks. IV 2, 1–5 od słów: Ἀρχαίλαος μὲν δὴ ἐν ταῦταις ἦν..... do słów καὶ πελάστων.

2) Rok szkolny 1930/31.

W terminie letnim odbył się egzamin dojrzałości pisemny od 5-tego do 8-mego maja włącznie, ustny 29 i 30 maja. Przewodniczył Komisji egzaminacyjnej p. Moese Henryk, kierownik Gimnazjum.

Do klasy VIII uczęszczało 15 uczniów i 5 uczennic. Wszyscy abiturjenci i abiturjentki złożyli egzamin dojrzałości z pomyślnym wynikiem. Uczniowie zdawali egzamin według typu klasycznego nowego, a uczennice według typu humanistycznego.

W bieżącym roku szkolnym uległ zmianie w tutejszym Zakładzie, jako szkole typu klasycznego nowego regulamin egzaminu dojrzałości, a to w związku z planem godzin szkolnych obowiązującym obecnie już na stałe od roku szkolnego 1930/31 w gimnazjach typu klasycznego nowego. Według obecnego planu odpadła w klasie VIII jako oddzielny przedmiot kultura klasyczna stanowiąca przedmiot egzaminacyjny w myśl dotychczasowego regulaminu egzaminu dojrzałości. Obecnie na mocy rozporządzenia Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 26 lutego 1931 r. (polecenie

Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 9 marca b. r. Nr. II. 4592/31.) przedmioty egzaminacyjne nowego typu klasycznego dzielą się na grupy:

- 1) a) język polski, b) historia wraz z nauką o Polsce Współczesnej;
- 2) a) język łaciński z uwzględnieniem kultury klasycznej, b) język grecki z uwzględnieniem kultury klasycznej;
- 3) a) matematyka, b) fizyka wraz z chemią, c) język obcy.

Przy zwyczajnym egzaminie dojrzałości (dla uczniów gimnazjów państwowych) każdy abiturjent wybiera z tych grup cztery przedmioty w sposób następujący:

- 1) Jeden przedmiot z grupy pierwszej;
- 2) Trzy przedmioty z grup 2-giej i 3-ciej razem wziętych.

Egzaminy piśmienne abiturjent zdaje:

Z przedmiotu, wybranego z grupy 1-szej;

Z dwu z pośród wybranych przedmiotów, należących do grupy 2-giej, lub 3-ciej, z tem zastrzeżeniem, że przynajmniej jeden z nich należeć będzie do grupy 2-giej.

Ustnie zdaje ponadto każdy uczeń religię.

Razem każdy uczeń zdaje piśmiennie trzy przedmioty, ustnie pięć przedmiotów w tem wszystkie te, które zdaje piśmiennie.

Zdali egzamin dojrzałości następujący abiturjenci:

- 1) Aleksandrowicz Jan,
- 2) Bąkówna Marja,
- 3) Boratyński Kazimierz Stefan,
- 4) Bręczewski Marjan,
- 5) Bylka Walerjan,
- 6) Goszczyński Tadeusz,
- 7) Guździół Władysław,
- 8) Kowalczykówna Genowefa,
- 9) Krüger Paweł,
- 10) Kuberzanka Helena,
- 11) Kucharzak Stanisław.
- 12) Kulokówna Marja,
- 13) Marcinkowski Ignacy,
- 14) Perlitusówna Irena,
- 15) Plewiński Witalis,
- 16) Skrzypczak Ludwik,
- 17) Szubiński Wiktor,
- 18) Wesołowski Ludwik,
- 19) Wróbel Feliks,
- 20) Zalewski Edmund.

Tematy wypracowań piśmiennych:

- 1) Z języka polskiego do wyboru:
 - a) Mickiewicz, Matejko, Sienkiewicz – jako malarze przeszłości naszej;
 - b) Żeromski jako obserwator i lekarz polskiej nędzy społecznej;
 - c) Walka o duszę narodu w literaturze polskiej po r. 1863.

- 2) Z historii do wyboru:
- Zagadnienie Prus Wschodnich w dziejach Polski.
 - Wpływ pisarzy politycznych XVIII wieku na zmianę ustroju państw europejskich.
 - zasadnicze zmiany w życiu politycznym i gospodarczym narodów po wojnie światowej.
- 3) Z fizyki:
- naczynie o przekroju $Q = 320 \text{ cm}^2$ zawiera warstwę lodu grubości $h = 8 \text{ cm}$. Temperatura lodu $t = 10^\circ\text{C}$, gęstość $d = 0,7 \text{ gr/cm}^3$. Ile wody, mającej temperaturę $T = 40^\circ\text{C}$, może stopić lód? Ciepło właściwe lodu $0,5 \text{ kal/gr. st}$.
 - Kalorymetr zawiera 300 gr. wody o temperaturze 14°C . Przez zwój drutu miedzianego o przekroju $0,001 \text{ mm}^2$; długości 100 cm., zanurzony w wodzie, przepuszczamy prąd o natężeniu 5A. Po jakim czasie temperatura wody osiągnie 20°C . Opór właściwy miedzi $1,7 \cdot 10^6 \text{ om. cm}$.
 - Na płytę przezroczystą o ścianach równoległych pada promień światła pod kątem 60° , załamuje się w niej pod kątem 30° i opuszcza płytę. Obliczyć współczynnik załamania i prędkość światła w płycie, oraz wielkość równoległego przesunięcia promienia, jeżeli grubość płyty wynosi 10 cm.
- 4) Z języka łacińskiego:
C. Sallustius Crispus: Bellum Jugurthinum (41,42) od słów „Ante Carthaginem deletam“ do słów „ferro necaverat“.
- 5) Z języka greckiego:
Tucydides. Ks. II. c. 34. od słów: „Ἐν δὲ τῷ αὐτῷ γερμῶνι“ do słów: „ὡς ἐπὶ πλείστον τῷ ὀμίλῳ, εἰσὶν τισὶν“.

B) Statystyka za lata szkolne 1929/30, 1930/31

1) Rok szkolny 1929/30.

Wyszczególnienie	K L A S Y														Razem						
	I		II		III		IV		Va		Vb		VI		VII		VIII		Razem		
	cht.	dz.	cht.	dz.	cht.	dz.	cht.	dz.	cht.	dz.	cht.	dz.	cht.	dz.	cht.	dz.	cht.	dz.	cht.	dz.	
Rok szkolny 1928/29																					
Wyniki promowania:																					
Przy promowaniu liczyły uczniów																					
Z tego promowano		23	—	39	—	26	—	28	1	24	—	22	1	33	—	24	—	21	1	240	3
„ pozostało na drugi rok		22	—	35	—	25	—	19	1	16	—	19	1	22	—	18	—	21	1	197	3
„ „ usunięto przy klasyfikacji		1	—	4	—	1	—	9	—	8	—	3	—	11	—	6	—	—	—	45	—
Ruch w ciągu roku szkolnego 1929/30																					
Ogółem		19	9	32	9	36	7	33	10	33	2	28	—	15	11	25	7	20	2	246	57
tej samej szkoły		1	—	—	1	4	—	2	1	—	—	5	—	3	—	1	—	1	—	17	2
innej szkoły średniej		1	—	25	—	35	—	33	—	30	—	26	—	14	1	24	—	20	—	208	1
szkoły powszechnej		—	—	—	—	4	—	2	—	—	—	5	—	3	—	1	—	1	—	16	—
w tym z pozostałych, którzy w końcu r. szk. 1928/29 byli uczniami:		—	—	—	9	—	7	2	10	3	2	2	—	1	10	1	7	—	2	18	38
Przez cały rok szk. 1929/30 do rejestru uczniów, względnie wypisano z rejestru uczniów w liczbie:		—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
innych szkół lub przybyłych z domu		18	9	6	—	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28	9
wypisano		1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
wypisano		—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
wypisano		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
wypisano		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

	I		II		III		IV		V		VIa		VIb		VII		VIII		Razem		
	cht.	dz.	cht.	dz.	cht.	dz.	cht.	dz.	cht.	dz.	cht.	dz.	cht.	dz.	cht.	dz.	cht.	dz.	cht.	dz.	
ogółem zapisanych	18	9	32	8	32	7	36	9	33	2	23	—	12	11	24	7	19	2	229	55	
Przy zakończeniu r. szk. 1929/30 w dniu klasyfikacji było uczniów:																					
nie uzyskało promocji	2	—	3	1	9	—	11	—	11	—	3	—	2	1	10	3	—	1	51	6	
Liczba uczniów zwolnionych do połowy od taksy administracyjnej	10		6		11		7		8		5		2		8		6		63		
Liczba uczniów zwolnionych w całości od taksy administracyjnej	1		6		3		4		2		2		5		3		2		28		
Skład klas według języka ojczystego:																					
polski	17	9	30	7	32	7	36	9	33	2	23	—	12	11	24	7	19	2	226	54	
ruski	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	
niemiecki	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	
żydowski	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
Razem	18	9	32	8	32	7	36	9	33	2	23	—	12	11	24	7	19	2	229	55	
Skład klas według wyznań:																					
rzym.-katol.	17	9	31	7	32	7	36	8	33	2	23	—	12	8	24	7	19	2	227	50	
grecko-katol.	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	
ewangel.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
mojżesz.	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	
Razem	18	9	32	8	32	7	36	9	33	2	23	—	12	11	24	7	19	2	229	55	

	I		II		III		IV		V		VI		VIIb		VIII		Ogółem				
	cht.	dz.	cht.	dz.	cht.	dz.	cht.	dz.	cht.	dz.	cht.	dz.	cht.	dz.	cht.	dz.	cht.	dz.			
Skład klas według wyznań:																					
rym.-katol.	27	12	18	11	34	7	30	9	31	6	31	4	23	—	14	7	15	5	223	61	284
grecko-katol.	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
ewangel.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
mojżesz.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Razem	27	12	18	11	35	8	30	9	31	7	31	4	23	—	14	9	15	5	225	65	290

Uczniowie według miejsca zamieszkania

L i c z b a u c z n i ó w	Miej- sco- wych		Za- miejsowych		O- gólem			
	cht.	dz.	z miasta ze wsi		cht.	dz.		
			cht.	dz.				
Ogółem	95	37	32	12	100	16	225	65
dochodzących lub do- jeżdżających codziennie do szkoły	—	—	25	9	83	9	108	18

Zamiejscowi, dochodzący lub dojeżdżający codziennie	liczba		ilość dojeżdżających			
	cht.	dz.	ro- we- rem	lo- du- sem	auto- tra- wa- jem	koń- mi
Z odległości						
poniżej 3 km	12	1	—	—	—	—
3—5 km	2	8	2	—	—	6
5—10 km	5	13	34	—	—	—
powyżej 10 km	—	2	38	3	—	—
Ogółem	19	24	74	3	—	6

Wyszczególnienie	Klasy									Ra- zem
	I	II	III	IV	V	VI	VIIa	VIIb	VIII	
Stan klas według wieku uczniów(nic)										
rok urodzenia 1921	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
„ „ 1920	19	2	—	—	—	—	—	—	—	21
„ „ 1919	13	10	4	—	—	—	—	—	—	27
„ „ 1918	4	12	10	1	—	—	—	—	—	27
„ „ 1917	2	6	14	6	2	—	—	—	—	30
„ „ 1916	—	—	13	16	7	—	—	—	—	36
„ „ 1915	—	—	2	11	11	3	—	4	—	31
„ „ 1914	—	—	—	5	11	12	1	1	—	30
„ „ 1913	—	—	—	—	5	10	8	10	4	37
„ „ 1912	—	—	—	—	2	7	5	2	7	23
„ „ 1911	—	—	—	—	—	3	4	2	3	12
„ „ 1910	—	—	—	—	—	—	5	4	3	12
„ „ 1909	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3
razem	39	30	43	39	38	35	23	23	20	290
Zawód i stanowisko w zawodzie rodziców uczniów(nic)										
1. Rolnicy więksi: posiadacze ponad 50 ha	1	4	2	2	3	3	1	2	1	19
2a. „ średni 5–50 ha	4	3	9	6	11	6	7	1	3	50
2b. „ małorolni (poniżej 5 ha)	—	1	—	2	2	2	1	1	—	9
3. Urzędnicy i oficjaliści rolni	1	1	1	1	1	—	—	1	—	6
4. Przemysłowcy	1	—	2	5	2	—	—	—	1	11
5. Rzemieślnicy	8	3	7	4	5	4	4	3	5	43
6. Robotnicy fabryczni i przemysłowi	—	1	1	2	1	—	—	—	1	6
7. Kupcy i przedsiębiorcy handlowi	10	5	7	4	7	3	3	5	3	47
8. Urzędnicy handlowi i bankowi	—	—	2	1	—	2	—	—	—	5
9. Urzędnicy komunikacji (poczta, kolej)	3	3	2	5	3	7	3	1	1	28
10. Służba i robotnicy komunikacji	—	—	2	—	—	—	—	—	—	2
11. Wolne zawody (lekarze, adw. i t. d)	1	1	2	3	—	—	—	—	1	8
12. Profesorowie i nauczyciele	2	1	2	—	1	3	—	5	3	17
13. Urzędnicy państwowi i samorządowi	6	5	3	3	1	3	4	4	1	30
14. Służba niżsi funkcjonariusze państw.	1	—	—	1	—	—	—	—	—	2
15. Rentjerzy i kapitaliści	1	1	1	—	—	—	—	—	—	3
16. Inne zawody	—	1	—	—	1	2	—	—	—	4
Razem	39	30	43	39	38	35	23	23	20	290

C) Spis imienny uczniów i uczennic w bieżącym roku szkolnym.

U uczniów i uczennic, którzy w ciągu roku szkolnego wystąpili podano z boku datę wystąpienia.

Klasa I.

Andrysiakówna Anna,
Barnaś Jan,
Bąk Tadeusz
Beninger Józef,
Białecka Teresa,
Błaszczak Witold,
Domagała Henryk,
Domasiewicz Marjan,
Gabisiówna Agnieszka,
Głogowski Stanisław,
Grossck Marjan,
Iwański Idzi,
Kałkówna Łucja,
Kiełmiński Marjan,
Kłoniecka Wanda,
Kokociński Henryk,
Kokot Bogdan.
Kowalczyk Marjan,
Krowiarz Alojzy,
Kurzawa Paweł,

Kwiatkówna Anna,
Majchrzak Antoni,
Mende Stefan,
Molik Sylwester,
Netter Henryk,
Niewiadomski Józef, 3. III. 1931 r.,
Perlitius Ludwik,
Pilarczyk Waclaw,
Plitzke Łucja,
Polakówna Irena,
Poszwianka Zofja,
Prusiewiczówna Kazimiera,
Radziszewski Olech,
Scheffsówna Urszula,
Stotta Aleksander,
Stężała Kazimierz,
Tomalik Bronisław.
Zalesiński Kazimierz,
Zimowska Walerja,
Żółtowski Jan.

Klasa II.

Aleksandrowiczówna Jadwiga,
Baciński Józef,
Bajon Witosław,
Cebulska Longina,
Doktor Paweł,
Heller Mieczysław, 3. I. 1931 r.
Janikowska Marja,
Jasiński Józef,
Jerzykowska Irena,
Józefowski Władysław, 2. IX. 1930 r.
Kandulski Alojzy,
Kersten Maksymilian,
Kraczkówna Anna
Kuberzanka Aleksandra,
Kurzawa Stefan,
Kutzner Edmund,
Machowska Michalina.

Matczakówna Kazimiera,
Nowak Stanisław,
Szmorlińska Zofja,
Szmorliński Tadeusz,
Szper Tadeusz,
Spikowski Marjan,
Taborski Piotr,
Teinertówna Łucja,
Tomalik Leon,
Tyc Kazimierz,
Wojtasik Nicefor,
Wojtkowski Franciszek,
Wolanin Mieczysław, 27. IX. 1930 r.
Wolaninówna Wanda, 27. IX. 1930 r.
Wolko Józef,
Wolko Władysław,
Zembska Marja.

Klasa III.

Bach Henryk,
Berski Franciszek,
Cebulska Halina,
Cieplik Feliks,
Ciesielski Antoni,
Długaszewski Kazimierz,
Dobrecka Hudes,
Drabczyńska Gertruda,
Drogi Leon.

Dziergwa Edmund,
Firyń Czesław,
Frąckowiak Feliks,
Galańska Felicja,
Jerczyńska Marja,
Kalis Alfons,
Karolewski Kazimierz,
Kłobutowski Michał,
Kocybała Bohdan,

Kokot Ignacy,
Kowalczyk Franciszek,
Kowaliński Ignacy,
Machowska Janina,
Majchrzak Leon,
Mikolajczyk Józef,
Mońka Franciszek,
Nowak Stanisław,
Piewciewicz Janusz,
Plewińska Emilia,
Przybylska Wanda,
Poswa Jerzy,
Schlesinger Alfons,

Aleksandrowiczówna Marja,
Baciński Stanisław,
Badeński Leon,
Białecki Andrzej,
Cieplik Edmund, 25. II. 1931 r.
Czulak Józef,
Gogol Jerzy,
Hacia Alfred,
Janikowski Wincenty,
Jasiński Adam,
Jaskólski Bronisław,
Kalużanka Janina,
Kokociński Olgierd, 14. II. 1931 r.
Koralewska Janina,
Korol Urban,
Kozielec Marjan,
Lesińska Marja,
Maciejowski Bernard,
Magott Dobrosław,
Mincer Wiesław,
Mońkówna Zofia,

Bajonówna Aleksandra,
Bytoński Witold,
Ceglarek Marjan,
Czajkowski Włodzimierz,
Czekalski Alfred,
Długaszewska Jadwiga,
Drabezyński Alfred,
Drogi Edmund,
Dyrbach Józef,
Fitner Jarogniew,
Gładysz Antoni,
Hebliński Roman, 3. III. 1931 r.
Heller Leonard, 3. I. 1931 r.
Jasiński Kazimierz,
Jaskólski Wiktor,
Jerezyński Tomasz,
Jeż Władysław,
Kalis Kazimierz,
Kamiński Czesław,

Słowik Stanisław,
Sowiński Henryk,
Sowiński Jerzy,
Stachura Sylwester,
Stekiel Tadeusz,
Swiała Jan,
Tomalik Stanisław,
Weber Maksymilian,
Wodnik Piotr,
Wolko Edmund,
Zakrzewski Jerzy,
Zimowski Tadeusz,

Klasa IV.

Morek Stanisław,
Moska Józef,
Pietruszka Leonard,
Pilarczyk Tadeusz,
Podyma Edmund,
Praziński Marjan,
Przewoźna Alicja,
Rojewski Zygmunt,
Rybak Aleksander,
Sobolewska Marja,
Stekiel Kazimierz,
Szudówna Helena,
Śpik Józef,
Wyderkowski Donat,
Wypychówna Wanda,
Zajadacz Jan,
Zając Klemens,
Zając Stefan,
Zakrzewski Zbigniew,
Zembski Ludwik,

Klasa V.

Kraczek Jan,
Kuberczanka Stanisława,
Kubis Alfons,
Maciejewski Feliks,
Marciniak Mieczysław,
Michno Jan,
Mikolajczyk Edmund, 5. VI. 1931 r.
Nawrot Leon,
Nieborakówna Urszula,
Nitzke Herbert,
Plitzke Jerzy,
Rojewski Mieczysław,
Stekiel Czesław,
Sterczewski Alfred,
Świerkowski Henryk,
Tomalik Feliks,
Tomalikówna Stanisława, 13. III. 1931 r.
Tuszyński Alojzy,
Tycówna Irena,

Wencelówna Marja, 4. III. 1931 r.
Węglarz Heljodor,
Winkowski Dezyderjusz,

Wittnerówna Edyta,
Zalesińska Helena.

Klasa VI.

Babiak Leon,
Banaszak Stefan,
Berusówna Jadwiga,
Białek Stanisław,
Bytoński Zbigniew,
Cebulska Gertruda,
Damczyk Aleksander,
Długosówna Izabela,
Droszcz Józef,
Grześniak Józef,
Gutowski Marjan,
Hetmianiak Andrzej,
Jasiak Edmund, 11. V. 1931 r.
Kaczmarek Alfons,
Kutzner Walter,
Lisówna Władysława,
Małolepszy Franciszek,
Marszałek Alojzy,

Mosiński Michał,
Nawrot Józef,
Nickel Paweł,
Nitzke Konrad,
Noga Walenty,
Pastusiak Leonard,
Sawoyski Włodzimierz,
Sikora Roman,
Słowik Tadeusz,
Stankiewicz Władysław,
Szczerkowski Edmund,
Szwedowski Kazimierz,
Śpikowski Henryk,
Trzęsicki Józef,
Weber Alfons,
Wolko Henryk,
Wyderkowski Jan,
Wyderkowski Roman.

Klasa VIIa.

Adamski Ludwik,
Babarowski Edward,
Brylka Tadeusz,
Chwiółka Edmund,
Helak Piotr,
Hendrysiak Edward,
Hojeński Ryszard, 17. XI. 1930 r
Jura Józef,
Kawicki Edward,
Kopczyk Józef,
Kowaliński Piotr,
Ksionsek Zygfryd, 29. IX. 1930 r.
Maciejewski Maksymiljan,
Maciejewski Stanisław,

Malik Wiktor,
Metzner Roch,
Nowak Sylwester,
Pieczonka Józef,
Schirok Jan,
Skiba Waclaw,
Stolarek Konrad, 11. X. 1930 r.
Tyc Roman,
Ulchowski Czesław, 10. IX. 1930 r.
Walkowski Szczepan,
Worsztynowicz Jarosław,
Zaczyński Jerzy,
Zembski Stefan,

Klasa VIIb.

Ajznerówna Gołda, 17. XI. 1930 r.
Boratyńska Marja,
Czechowski Józef,
Fleiszerówna Natalia,
Głogowski Kazimierz,
Groblicki Wiktor, 31. III. 1931 r.
Gutowski Stefan,
Janicka Wanda,
Kempa Frydolin,
Konarski Edmund,
Kotlińska Felicja,
Lesiewicz Alfons,
Nieborak Ryszard,
Palacz Ludwik,

Perlitusówna Izabela,
Przygodzki Marjan,
Rybak Alfons,
Schlesinger Edward,
Sierański Edmund,
Słowikówna Stefanja,
Sobecki Izidor,
Tomalikówna Helena,
Wolaninówna Zofja, 27. IX. 1930 r.
Woroniecka Zofja, 31. III. 1931 r.
Zalewska Pelagja,
Zalewski Witold,
Zelkowiczówna Tauba

Aleksandrowicz Jan,
Bąkówna Marja,
Boratyński Kazimierz Stefan,
Bręczewski Marjan,
Byłka Walery,
Goszczyński Tadeusz,
Guździół Władysław,
Kowalczykówna Genowefa,
Krüger Paweł,
kuberżanka Helena,

Kucharzak Stanisław,
Kulokówna Marja,
Marcinkowski Ignacy,
Perlitusówna Irena,
Plewiński Witalis,
Skrzypczak Ludwik,
Szubiński Witold,
Wesołowski Ludwik,
Wróbel Feliks,
Zalewski Edmund.

XI.

Ogłoszenia Dyrekcji.

- 1) Informacje o przyjmowaniu uczniów nowowstępujących.
- 1) Przy zgłaszaniu uczniów do egzaminu wstępnego do klasy I. (pierwszej) Rodzice składają w terminie przedwakacyjnym podanym przez Dyрекję następujące załączniki: a) metrykę urodzenia kandydata, b) świadectwo powtórnego szczepienia ospy, c) ostatnie świadectwo szkolne. Przy egzaminie wstępnym do klas wyższych odpada świadectwo powtórnego szczepienia ospy. Przy egzaminie wstępnym do klasy I. składają rodzice deklarację co do wyboru języka nowożytnego w nauczaniu swych dzieci, wybrać należy język niemiecki lub francuski. Przy egzaminie wstępnym do klas II i IV na rok 1932/33 uczniowie mogą zdawać według wyboru język niemiecki albo francuski, natomiast do wszystkich innych klas obowiązuje język francuski.

Granica wieku przepisane go dla kandydatów do egzaminu wstępnego do klasy I obejmuje 9 i pół do 12 lat ukończonych w dniu 30 czerwca każdego roku. W wypadkach ponad 12 lat decyduje rada pedagogiczna Zakładu o przyjęciu ucznia (najwyżej do 13 lat).

- 2) uczniowie przybywający z innych zakładów przedkładają przy wpisie: a) metrykę urodzenia, b) świadectwo odejścia z Zakładu, z którego przybywają.
- 3) Każdy uczeń uiszcza przy wpisie przepisane taksy i opłaty szkolne oraz należytość za druki szkolne.
- 4) Opłata szkolna (taksa administracyjna) wynosi obecnie 150 zł. za cały rok szkolny. Opłatę tę wpłaca się półrocznie w dwu równych ratach. Uczniowie nie posiadający warunków do uzyskania zwolnienia muszą ją złożyć z początkiem półrocza, najpóźniej do końca drugiego miesiąca od chwili rozpoczęcia półrocza t. j. do końca października i do końca marca. Uczniowie zalegający z opłatą taksy administracyjnej tracą prawo uczęszczania do Zakładu. Warunki ubiegania się o zwolnienie od tej opłaty ogłasza Dyrekcja w Zakładzie.

2) niektóre przepisy szkolne:

- 1) Uczniowie wszystkich klas są obowiązani do noszenia przepisanych czapek, a uczennice przepisanego mundurku i czapki. Podobnie obowiązuje uczniów i uczennice przepisany strój i obuwie ćwiczebne do ćwiczeń gimnastycznych.
- 2) Stancje uczniowskie mogą utrzymywać tylko ci, którzy otrzymają na to upoważnienie od Dyrekcji, a rodzice zamiejscowi mogą umieszczać uczniów tylko na takich stancjach, które to upoważnienie posiadają, w przeciwnym razie narażają się na usunięcie ucznia z Zakładu.
- 3) Młodzieży Zakładu wolno znajdować się na ulicach i placach publicznych we wrześniu do godziny 8-mej wieczorem, w miesiącach od października do marca włącznie do godz. 7-mej wieczorem, w kwietniu i maju do 8-mej, a w czerwcu do 9-tej wieczorem.
- 4) Rodzice obowiązani są do przestrzegania przepisów szkolnych, które nowowstępujący uczniowie otrzymają przy przyjęciu do Zakładu.
- 5) Lekcyj innym kolegom mogą udzielać tylko ci uczniowie, którzy na to otrzymają zezwolenie Dyrekcji.

Nabożeństwo rozpoczynające rok szkolny 1931/32 odprawi się dnia 1 września o godz. 8-mej rano.

Henryk Moese,
kierownik gimnazjum.

Statut

Komitetu Rodzicielskiego przy Państwowym Gimnazjum Klas. w Kępnie.

I. Nazwa, siedziba i charakter prawny Komitetu.

Art. 1.

Organizacja nosi nazwę: „Komitet Rodzicielski przy Państw. Gimnazjum w Kępnie“. Siedzibą i terenem działalności Komitetu jest miasto Kępno.

Art. 2.

Komitet jest osobą prawną i posiada wszelkie atrybucje, temu charakterowi organizacji właściwe, jak prawo posiadanie majątku nieruchomego i ruchomego, rozporządzania nim, przyjmowania zapisków i darowizn, zawierania umów, sporządzania w tym celu wszelkich aktów. Wszelkie pomoce naukowe i ruchomości przez Komitet nabyte stają się własnością Zakładu. Komitet ma być sądownie zarejestrowany.

II. Cel i zadanie Komitetu.

Art. 3.

Celem Komitetu jest zorganizowana współpraca rodziców i opiekunów uczniów Gimnazjum Państwowego w Kępnie nad sprawą należytego wychowania młodzieży i opieki nad nią oraz współdziałanie ze szkołą w tymże kierunku.

W szczególności Komitet stawia sobie za zadanie:

- 1) Rozwinięcie w środowisku rodzicielskiem akcji samowychowawczej, polegającej na krzewieniu pośród członków organizacji zdrowych zasad wychowawczych i rodzinnych.
- 2) Zbliżenie rodziny i szkoły oraz skoordynowanie ich obustronnej inicjatywy, myśli wychowawczej i wszelkich wysiłków z dobrem młodzieży związanych.
- 3) Roztoczenie w porozumieniu z Dyrekcją Gimnazjum opieki materialnej, moralnej i wychowawczej nad młodzieżą szkolną.

Działalność Komitetu opiera się na zasadach chrześcijańskich, narodowych i obywatelskich.

III. Środki działania Komitetu.

Art. 4.

Do urzeczywistnienia powyższych zasad Komitetu służą następujące środki, przedsięwzięte w porozumieniu z Dyrekcją Gimnazjum oraz przy zachowaniu obowiązujących praw i przepisów:

- 1) W kierunku akcji samowychowawczej wśród rodziców i opiekunów:
 - a) urządzenie zebrań dyskusyjnych, pogadanek i odczytów,
 - b) gromadzenie i użytkowanie materiałów z zakresu szkolnictwa i wiedzy wychowawczej,
 - c) wzajemne udzielanie sobie wskazówek i porad wychowawczych,
 - d) organizowanie wycieczek dla zwiedzenia wzorowych zakładów wychowawczych itp.
- 2) w kierunku współpracy ze szkołą:
 - a) niesienie pomocy szkole przez zasilanie biblioteki szkolnej, zbiorów, pracowni naukowych i urzędzeń szkolnych itp.
 - b) odbywanie wspólnych zebrań rodziców i nauczycieli wychowawców dla wymiany obustronnych myśli i dezyderatów,
 - c) podejmowanie w porozumieniu i wspólnym wysiłkiem wszelkich poczynań dobro młodzieży mających na względzie.
- 3) w kierunku bezpośredniej pracy dla młodzieży:
 - a) urządzenie dla młodzieży odczytów, pokazów, koncertów, zabaw, sportów itp.,
 - b) czuwanie nad moralną stroną i zachowaniem się uczniów poza szkołą i usuwanie z ich drogi wszelkich gorszących i destrukcyjnych wpływów,
 - c) materialne wspomaganie młodzieży, drogą opłacania wpisów szkolnych, dożywianie uczniów, zaopatrywanie potrzebujących w odzież, podręczniki szkolne itp., ułatwianie im kuracji, wyjazdu na letni odpoczynek itp.,
 - d) popieranie dozwolonych przez szkołę organizacyj młodzieży.
- 4) w kierunku ogólnym:

zbieranie drogą składek, ofiar, urządzeniem imprez dochodowych itp. potrzebnych dla rozwinięcia działalności Komitetu funduszy.

IV. Członkowie Komitetu.

Art. 5.

Członkami Komitetu mogą być rodzice i opiekunowie obecnych i byłych uczniów Zakładu, nauczyciele tegoż a także każda osoba pełnoletnia i interesująca się celami Komitetu, lub z Zakładem związana, o ile jest przyjęta przez Zarząd i wnosi na cele organizacji ustanowioną składkę roczną. Przystąpienie następuje przez podpisanie odpowiedniej deklaracji.

Art. 6.

Członkowie Komitetu dzielą się na zwyczajnych, wspierających i honorowych. Obowiązująca wysokość składki członka wynosi 24 zł. rocznie od każdego dziecka uczęszczającego do szkoły. Członkowie zwyczajni, nie związani bliżej z Zakładem opłacają rocznie 12 zł. Zarząd komitetu jest w prawie zależnie od zamożności rodziców oraz od ilości dzieci uczęszczających do Zakładu, obniżyć roczną składkę do 18 zł. względnie 12 zł. rocznie, a w wyjątkowych wypadkach może obniżyć składkę do 6 zł. rocznie.

Członkowie wspierający wpłacają rocznie najmniej podwójną składkę roczną członka zwyczajnego, a więc najmniej 48 zł. rocznie od ucznia.

Składki wpłaca się w dwunastu ratach, przyczem w miesiącach wrześniu i czerwcu każdego roku opłaca się podwójną składkę miesięczną.

Art. 7.

Członek zalegający w opłacaniu składki za rok, o ile pomimo dwukrotnego przypomnienia zaległości nie uiszczy, zostaje wykreślony z listy członków organizacji.

Art. 8.

Członków honorowych mianuje Walne Zgromadzenie na wniosek Zarządu w uznaniu szczególnych zasług, położonych dla rozwoju Komitetu.

Art. 9.

Członkowie zwyczajni, wspierający i honorowi mają prawa:

- 1) głosu na zebraniach Komitetu,
- 2) wyboru i wybieralności do władz organizacji.

Art. 10.

Na wniosek Zarządu może Walne Zgromadzenie orzec usunięcie członka, jeżeli ten działa na szkodę organizacji, lub popełni czyn uwłaczający czci obywatelskiej, członkowi przysługuje prawo dobrowolnego wystąpienia z Komitetu. Wystąpienie z Komitetu może nastąpić tylko z końcem roku szkolnego.

V. Fundusz Komitetu.

Art. 11.

Fundusz obrotowy Komitetu stanowią: składki członkowskie, dobrowolne ofiary lub zapisy, składane bez specjalnych zastrzeżeń nietykalności sumy, dochody z imprez, procenty od

kapitałów i tym podobne. Kapitałem obrotowym dysponuje Zarząd Komitetu w ramach niniejszego statutu.

Komitet może posiadać również kapitał rezerwowy. Składa się on z sum specjalnie na ten cel ofiarowanych.

Wreszcie w pewnych wypadkach Komitet posiadać może i kapitał żelazny, o ile złożą się nań zapisy ze specjalnem zastrzeżeniem nietykalności sumy. O stworzeniu kapitału rezerwowego, względnie żelaznego decyduje Zarząd Komitetu.

VI. Władze Komitetu.

Art. 12.

Władze Komitetu stanowią: Walne Zgromadzenie, Zarząd i Komisja Rewizyjna.

1) Walne Zgromadzenie:

Art. 13.

Walne Zgromadzenie odbywa się raz do roku, nie później jak w październiku. Poza dorocznym wyczajnem Walnem Zgromadzeniem sprawozdawczo-wyborczem, odbywać się mogą w razie potrzeby Walne Zgromadzenia nadzwyczajne. Zgromadzenie nadzwyczajne zwołuje Zarząd bądź z własnej inicjatywy, bądź na życzenie Dyrekcji Gimnazjum. O mającem się odbyć Walnem Zgromadzeniu zawiadamia się członków albo imiennie, albo przez ogłoszenie w najpoczytniejszym organie miejscowym, nie później jak na trzy dni przed Zgromadzeniem.

Art. 14.

Do prawomocności uchwał Walnego Zgromadzenia potrzebna jest obecność przynajmniej 1/4 członków. O ile na Zgromadzenie w wyznaczonym terminie nie zbierze się dostateczna ilość członków, Zgromadzenie prawomocne bez względu na ilość obecnych odbywa się pół godz. później.

Uchwały Walnego Zgromadzenia zapadają prostą większością głosów, w sprawach zaś dotyczących zmiany statutu, rozwiązania Komitetu i postanowienia o jego majątku w razie rozwiązania większością 2/3 głosów uczestników Zgromadzenia.

Art. 15.

Do atrybucji Walnego Zgromadzenia prócz wymienionych w artykułach 8 i 10 należą:

1) zatwierdzanie przedstawionego przez Zarząd rocznego sprawozdania zaakceptowanego uprzednio przez Komisję Rewizyjną, przyczem rok sprawozdawczy Komitetu pokrywa się z rokiem szkolnym i trwa od 1 września do 31 sierpnia,

- 2) uchwalanie wniosków zgłaszanych przez Zarząd, lub poszczególnych członków,
- 3) wybór Zarządu i Komisji Rewizyjnej,
- 4) rozstrzygnięcie kwestyj zmiany statutu i likwidacji Komitetu.

Art. 16.

Porządek dzienny każdego Walnego Zgromadzenia ustala Zarząd Komitetu w porozumieniu z Dyrektorem Zakładu.

Art. 17.

Odrębny typ stanowią urządzane w porozumieniu ze szkołą bez ograniczeń co do ilości członków w dowolnych odstępach czasu, w miarę potrzeby i nagromadzonego materiału zebrania dyskusyjne członków Komitetu. Ewentualne rezolucje tych ostatnich mają dla Zarządu Komitetu charakter opinii, a nie uchwał ściśle obowiązujących.

2) Zarząd:

Art. 18.

Zarząd Komitetu składa się z 9 członków i 3 zastępców, wybieranych na rok jeden z pomiędzy członków Komitetu przez Walne Zgromadzenie. Ustępujący członkowie mogą być wybrani ponownie. Zarządowi w miarę potrzeby przysługuje prawo kooptacji.

W skład Zarządu z głosem pełnym wchodzi nadto przynajmniej jeden stały delegat Rady Pedagogicznej. Dyrektor Gimnazjum ma prawo uczestniczyć w każdym posiedzeniu Zarządu z pełnym głosem.

Art. 19.

Zarząd wybiera ze swego grona przewodniczącego, sekretarza i skarbnika oraz ich zastępców i odpowiednio rozdziela między siebie czynności. Przewodniczący lub jego zastępca wraz z sekretarzem, a w sprawach kasowych ze skarbnikiem podpisują w imieniu Zarządu wszelką korespondencję, dokumenty i akty.

Art. 20.

Zarząd Komitetu odbywa posiedzenia przynajmniej dwa razy do roku. Decyzje Zarządu są prawomocne przy obecności przynajmniej pięciu członków Zarządu poza przedstawicielami szkoły, w tej liczbie przewodniczącego lub jego zastępcy. W razie równości głosów przeważa głos przewodniczącego.

Art. 21.

Do atrybucyj Zarządu należą:

- 1) zabiegi o pomnożenie funduszków Komitetu,
- 2) kierowanie wszelkimi sprawami Komitetu w myśl zasad niniejszego statutu,

- 3) układanie budżetu, planu pracy na przyszłość i wszelkich sprawozdań.
- 4) powoływanie z pomiędzy członków Komitetu komisji do poszczególnych działów pracy, jak np. akcja wpisowa, śniadaniowa, opieki moralnej i t. p. czuwanie nad ich działalnością,
- 5) czuwanie nad wprowadzeniem w życie powziętych uchwał.

3) Komisja Rewizyjna.

Art. 22.

Komisja Rewizyjna składa się z trzech członków, wybieranych przez Walne Zgromadzenie na jeden rok z poza grona Zarządu. Obowiązkiem Komisji Rewizyjnej jest sprawdzanie przynajmniej raz do roku stanu kasy, ksiąg rachunkowych i dokumentów, oraz przedstawianie swoich wniosków na piśmie do rocznemu Walnemu Zgromadzeniu.

VII. Rozwiązanie Komitetu.

Art. 23.

Komitet może się rozwiązać na mocy uchwały, powziętej na nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu członków, umyślnie na ten cel zwołanemu większością $\frac{2}{3}$ głosów wymaganego quorum (art. 14). W razie powzięcia uchwały o rozwiązaniu, Zgromadzenie orzeka zwykłą większością głosów, na jaki cel ma być przeznaczony majątek Komitetu. Zarząd Komitetu otrzymuje w tym wypadku mandat komisji likwidacyjnej.

Spis rozdziałów.

Antoni Wiśniewski: Próba spolszczenia homerowych wyrazów okrętowych i morskich.

Henryk Moese: Wprowadzenie koedukacji w Państwowem Gimnazjum w Kępnie.

Sprawozdanie

Dyrekcji Państw. Gimn. Koedukacyjnego w Kępnie za lata szkolne 1929/30 i 1930/31.

- I. Kronika Zakładu i odczyty w roku szkolnym 1930/31.
- II. Dyrekcja, Grono nauczycielskie, służba.
- III. Działalność wychowawcza:
 - A) Sprawozdanie generalnej wychowawczyń,
 - B) Harcerska drużyna gimnazjalna,
 - C) Koło gimnazjalne L. O. P. P.,
 - D) Koło gimnazjalne Komitetu Floty Narodowej,
 - E) Koło Krajoznawcze im. W. Peła,
 - F) Akcja oszczędnościowa w roku szkolnym 1930/31,
 - G) Kółko: „Les Amis de la France“,
 - H) Sodaliczka Marjańska,
 - I) Świetlica.
- IV. Wychowanie fizyczne:
 - A) Ćwiczenia cielesne, gry i zabawy,
 - B) Koło sportowe,
 - C) Hufiec szkolny.
- V. Sprawozdanie lekarza szkolnego.
- VI. Pomoce naukowe:
 - A) Biblioteka uczniów, 1) polska, 2) francuska,
 - B) Biblioteka nauczycielska,
 - C) Gabinet fizyczny i chemiczny, pracownia fizyczna,
 - D) Zbiory do nauki przyrody,
 - E) Pomoce do nauki historii,
 - F) Pomoce do nauki geografji,
 - G) Pomoce do nauki filologii klasycznej,
 - H) Pomoce do nauki rysunków i pracy ręcznej,
 - I) Pomoce do nauki śpiewu,
 - K) Sala gimnastyczna i pomoce do nauki ćwiczeń cielesnych.
- VII. Wykaz lektury:
 - A) Z języka polskiego,
 - B) Z języka łacińskiego,
 - C) Z języka greckiego,
 - D) Z języka francuskiego.
- VIII. Ofiarność społeczna młodzieży:
 - A) Składki,
 - B) Fundusz stypendyjny.
- IX. Współpraca domu ze szkołą.
- X. Uczniowie i uczennice:
 - A) Egzamin dojrzałości w latach szkolnych 1929/30 i 1930/31.
 - B) Statystyka za lata szkolne 1929/30 i 1930/31.
 - C) Spis imienny uczniów i uczennic w bieżącym roku szkolnym.
- XI. Ogłoszenia Dyrekcji.

